

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA

V NITRE

NÁZOV FAKULTY

1123134

**ZHODNOTENIE FINANČNÉHO STAVU VYBRANÉHO
POĽNOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU**

Rok predloženia 2010

Meno Ladislav Varagya

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**ZHODNOTENIE FINANČNÉHO STAVU VYBRANÉHO
POĽNOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU**

Bakalárska práca

Študijný program: Ekonomika a manažment agrosektoru
Študijný odbor: 3.3.20 Odvetvové ekonomiky a manažment
Školiace pracovisko: Katedra ekonomiky
Školiteľ: doc. Ing. Ľubomír Gurčík, CSc.
Konzultant: (nepovinný)

Nitra, 2010

Ladislav Varagya

Čestné vyhlásenie

Podpísaný Ladislav Varagya vyhlasujem, že som bakalársku prácu na tému „Zhodnotenie finančného stavu vybraného poľnohospodárskeho podniku“ vypracoval samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomý zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 15. marca 2010

Ladislav Varagya

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie vedúcemu bakalárskej práce doc. Ing. Ľubomírovi Gurčíkovi, CSc., konzultantke Ing. Ivete Pánkovej za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej bakalárskej práce.

Abstrakt

Témou bakalárskej práce je analyzovať finančnú situáciu účtovnej jednotky s dôrazom na vstupné údaje z účtovnej závierky vybraného podniku Poľnohospodár a.s. Nové Zámky. Akciová spoločnosť Poľnohospodár Nové Zámky prebrala na seba všetky záväzky a práva Poľnohospodárskeho družstva ROZVOJ v Nových Zámkoch. Zaoberá sa najmä poľnohospodárskou prvovýrobou a niektorými činnosťami v oblasti spracovania poľnohospodárskej produkcie. Kvalita výsledkov finančnej analýzy je determinovaná kvalitou a spoľahlivosťou vstupných údajov. V úvodnej časti sú charakterizované pojmy: podnik, podnikanie, majetková a kapitálová štruktúra, finančno – ekonomická analýza podniku. Analýza v sebe zahŕňa zhodnotenie vývoja aktív a pasív v sledovanom období 2007 až 2009 a tiež výpočet vybraných pomerových ukazovateľov ako likvidita, aktivita, rentabilita a zadlženosť a ich ekonomickú interpretáciu. Výsledky práce sú usporiadané v tabuľkách a grafoch. V poslednej časti práce na základe finančnej analýzy za tri účtovné obdobia (2007-2009) sa formuje prognóza na ďalšie účtovné obdobie. V samotnom závere práce môžeme nájsť výsledky finančnej analýzy, niekoľko odporúčaní a návrhov, ktoré by sa mali realizovať v záujme zlepšenia finančného stavu. Všetky údaje, ktoré boli použité v bakalárskej práci boli čerpané z odbornej knižnej literatúry a z poskytnutých interných dokumentov spoločnosti. Uplatnenie finančnej analýzy v podniku zahŕňa oblasť technickú i ekonomickú, ktoré tvoria kompaktný celok. Účinný spôsob analýzy činnosti predpokladá iniciatívny a diferencovaný prístup vychádzajúci z konkrétnych podmienok a sledovaných cieľov. Zhodnotenie finančného stavu podniku je veľkým prínosom v hodnotení minulého vývoja v danom podniku, v objavení problematických oblastí a predpovedí do budúcnosti aj napriek tomu, že nedáva dokonalú odpoveď na všetky kladené otázky.

Kľúčové slová: podnikanie, majetková a kapitálová štruktúra, finančná a ekonomická analýza podniku.

Abstract

The subject of bachelor thesis is financial analysis of accounting entity focused on the base data coming from the financial statements of elected farming enterprise Poľnohospodár a.s. Nové Zámky.

The stock company Poľnohospodár Nové Zámky undertook all obligations and rights of collective farm ROZVOJ Nové Zámky. This enterprise is focussing mainly for agricultural basic industry and to some activities in area of agricultural processing as well.

The quality of results from financial analysis is determined by the quality and reliability of the base data. In the introduction part are described terms : enterprise, business, asset & capital structure, financial-economical analysis.

This analysis covers assesment of development of assets and debits in observed period 2007 – 2009 and also calculation of choiced proportion indicators like liquidity, activity, index of profitability & indexes of debts and their economical interpretation. Results of thesis are ordered in charts and graphs.

In the last part is forecast for the next accounting period based on financial analysis within 3 accounting periods (2007-2009) and finally we can find results of financial analysis, several proposals and recommends which should be considered in order to improve financial status. All data used in this bachelor thesis were drew from professional literature and from given internal documents of related enterprise.

Use of financial analysis in the firm covers technical and economical areas, which are building the compact unit.

Effective way of analysis of activity presumes initiative and differential attitude coming out from specific conditions and tracked targets.

Assesment of financial state is bringing big contribution in evaluation of the past evolution in related enterprise like location of problematic areas and prediction toward the future in spite of fact that doesn't give exact answer to all asked questions.

Key terms: business, asset & capital structure, financial-economical analysis of enterprise.

Obsah

Obsah	6
Úvod	9
1 Prehľad o súčasnom stave problematiky	11
1.1 Charakteristika podniku, podnikateľa a podnikateľskej činnosti.....	11
1.2. Majetok, majetková a kapitálová štruktúra podnik	13
1.3 Predmet, cieľ a úlohy finančnej analýzy.....	13
1.4 Analýza finančnej situácie podniku	17
2 Cieľ práce	23
3 Metodika práce	24
3.1 Ukazovatele aktivity	25
3.2 Ukazovatele rentability – výnosnosti.....	26
3.3 Ukazovatele likvidity	27
3.4 Ukazovateľ zadlženosti.....	29
3.5 Prehľad peňažných tokov (Cash flow).....	31
4 Profil spoločnosti.....	33
4.1 Rastlinná výroba	34
4.2 Živočišna výroba	35
4.3 Finančno-ekonomická analýza ex post	36
4.3.1 Analýza vývoja štruktúry aktív a pasív	36
4.3.2 Vzťah medzi majetkom a zdrojmi jeho krytia – zlaté bilančné pravidlo	39
4.3.3 Analýza ukazovateľov aktivity	40
4.3.4 Analýza ukazovateľov rentability	41
4.3.5 Analýza ukazovateľov likvidity	43
4.3.6 Ukazovatele zadlženosti.....	44
4.3.7 Analýza ukazovateľov cash flow	46
5 Záver	50
5.1 Návrh využitia výsledkov	51
6 Zoznam použitej literatúry	52
7 Prílohy.....	54

Poľnohospodár a.s., Komjatická 73, 940 01 Nové Zámky

Ladislav Varagya
Žofijská č.10
940 01 Nové Zámky

V Nových Zámkoch , dňa 10.03.2010

Vec: Súhlas

Týmto dávam súhlas k použitiu a zverejneniu údajov k vypracovaniu bakalárskej práce z účtovnej závierky podniku Poľnohospodár a.s., Nové Zámky za obdobie rokov 2007 – 2009 Ladislavovi Varagyovi, študentovi 3. ročníka bakalárskeho štúdia na Fakulte ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre.

S pozdravom

Ing. Slavomír Moravčík
Riaditeľ podniku

Zoznam skratiek a značiek

a.s.	akciová spoločnosť
s.r.o.	spoločnosť s ručeným obmedzením
ŽV	živočíšna výroba
RV	rastlinná výroba
HD	hovädzí dobytok
VI	vlastné imanie
Z	zisk
VTJ	vysoko teľná jalovica
OP	
ha	hektár
ks	kus
EÚ	európska únia
DOZ	doba obratu zásob
DIP	doba inkasa pohľadáok
DSZ	doba splácania zisku
RVK	rentabilita vlastného kapitálu
RCK	rentabilita celkového kapitálu
RZI	rentabilita základného imania
RT	rentabilita tržieb
RVÝN	rentabilita výnosov
RPH	rentabilita pridanej hodnoty
KFM	krátkodobý finančný majetok
KZ	krátkodobé záväzky celkom
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DNM	dlhodobý nehmotný majetok
DFM	dlhodobý finančný majetok
€	Euro

Úvod

Poľnohospodárstvo je odvetvie hospodárstva, ktorého hlavnou úlohou je zabezpečenie výživy obyvateľstva. Ako píše **Zoborský I. M.**¹ základný význam poľnohospodárskej výroby spočíva v tom, že vyrába potraviny pre výživu obyvateľstva a plní tým produkčnú funkciu. Európska únia presadzuje princíp multifunkčnosti poľnohospodárstva, ktoré sa neorientuje len na produkciu potravín a efektívnosť výroby. Multifunkčnosť je vymedzená tromi základnými činnosťami:

- produkciou surovín pre priemysel, krmovín a čiastočne aj potravín
- zachovaním vidieckeho prostredia a krajiny
- rozvojom sociálnej infraštruktúry a v sídelnej štruktúre vidieka

Na spoločnom trhu EÚ je veľmi dôležitá neustála inovácia produktov, služieb a technológií, čo vedie k úspešnému postaveniu malých a stredných podnikov na trhu. Akékoľvek investície do nových produktov a služieb na trhu sú finančne náročné.

Súčasná situácia, vzhľadom na nedostatok kapitálu dlhodobého charakteru, núti podnikateľov hľadať nové formy financovania svojej činnosti.

Inovácie predstavujú významný spôsob, ako sa firmy vyrovnávajú s veľkým konkurenčným tlakom a vylepšujú si svoju pozíciu na otvorenom európskom trhu. Výsledkom inovácií je zvýšenie obratu, zníženie nákladov a iné prínosy (spokojnosť zákazníka, zvýšenie výkonnosti, návrat starých klientov, zviditeľnenie sa na trhu, zvýšenie zisku, nové druhy výrobkov).

Zhodnotenie finančného stavu podniku je v súčasnosti jeden z najdôležitejších ukazovateľov, prostredníctvom ktorého sa nám zobrazí aktuálna finančná situácia podniku. Finančná analýza poskytuje veľké množstvo ukazovateľov ktoré je možno ďalej analyzovať, spracovávať, porovnávať, a tak využiť na získanie informácií s vyššou hodnotou.

V bakalárskej práci sa zameriavame na finančný stav a majetkovú štruktúru poľnohospodárskeho podniku. Na základe mojich poznatkov a zručností, ktoré som získal počas doterajšieho štúdia, preštudovanej literatúry a materiálov. Praktickú časť budeme priamo aplikovať v akciovej spoločnosti Poľnohospodár Nové Zámky.

¹ Zoborský I. M. 2001. Ekonomika poľnohospodárstva. Nitra: SPU, 2001. str. 48. ISBN 80-7137-941-7

Na základe vypočítaných výsledkov budeme formulovať analýzu finančného stavu a zlepšenie súčasnej pozície na trhu, prostredníctvom ukazovateľov aktivity, rentability, likvidity, a zadlženosti podniku.

Za finančne zdravý podnik je možné považovať taký, ktorý nielen teraz , ale aj perspektívne je schopný naplňať zmysel svojej existencie.

1 Prehľad o súčasnom stave problematiky

Každý podnik, ktorý má záujem zachovať si svoje súčasné postavenie na trhu, kde vládne tvrdá konkurencia mal, by riešiť problém efektívneho využitia svojich zdrojov.

Táto práca sa zaoberá majetkovou a kapitálovou štruktúrou vybraného poľnohospodárskom podniku, analýzou vybraných pojmov, podľa jednotlivých domácich i zahraničných autorov, ktoré súvisia s danou problematikou.

1.1 Charakteristika podniku, podnikateľa a podnikateľskej činnosti

Podľa obchodného zákonníka, novelizovaného zákonom č. 432/2004 Z. z.², ktorý vstúpil do účinnosti 1.10.2004, podnik je súbor hmotných ako aj osobných a nehmotných položiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na jeho povahu majú k tomuto účelu slúžiť.

Bielik, P.³ uvádza, že podnik je ekonomická a organizačná forma usporiadania výroby, obchodu a služieb, ktorá je založená na dosahovaní zisku prostredníctvom podnikateľskej činnosti. Je základným podnikateľským subjektom v trhovej ekonomike. Podnik tvoria veci (budovy, stroje), majetkové práva, nehmotné práva (obchodné meno, know how), osobné zložky (štruktúra a kvalifikácia ľudí).

Podľa **Syneka, M.**⁴ Podnik je organizovaný súbor ľudí a vecných prostriedkov, ktorý je vytvorený na trvalé uspokojovanie potrieb s cieľom zisku.

Belica, M.⁵ uvádza, že pri istej abstrakcii možno definovať podnik ako právne, ekonomicky a organizačne vymedzenú formu usporiadania výroby, obchodu či služieb.

Podľa obchodného zákonníka, novelizovaného zákonom č. 432/2004 Z. z.⁶, ktorý vstúpil do účinnosti 1.10.2004 v § 2 ods. (2) hovorí: Podnikateľom je:

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,

² Obchodný zákonník novelizovaný zákonom č. 432/2004 Z. z § 5

³ Bielik, Peter. 2006. Podnikové hospodárstvo. 1. vyd. Nitra : SPU, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-698-5

⁴ Synek, Miroslav – kolektív. 2002. Podniková ekonomika. 475 s. ISBN 80-7179-736 7

⁵ Belica, Milan. 2002. Podnikové financie. 1. vyd. Nitra : SPU, 2002. 171 s. ISBN 80-8069-006-5

⁶ Obchodný zákonník novelizovaný zákonom č. 432/2004 Z. z § 2 ods. (2)

c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,

d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu

Obchodný zákonník¹ novelizovaný zákonom č. 432/2004 Z. z.⁷, ktorý vstúpil do účinnosti 1.10.2004 § 2 ods. (1) charakterizuje podnikanie, ako sústavnú činnosť vykonávanú samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku .

Synea, M.⁸ uvádza, že podstatou podnikania je samostatné rozhodovanie o odbore podnikania, čo vyrábať, aké služby poskytovať, o právnej forme podnikania (súkromný podnik, kapitálová spoločnosť), o umiestnení podniku, o jeho organizácii, o miere použitia cudzieho kapitálu, o rozdelení hospodárskeho výsledku. Podnikanie je charakterizované týmito znakmi:

1. účelom je trvalé dosahovanie zisku
2. zisk je možné dosahovať predajom výrobkov a poskytovaním služieb cudzím osobám, t.j. uspokojovaním cudzích potrieb
3. k trvalému dosahovaniu zisku musia byť dodržané dva princípy podnikovej ekonomiky, princíp rentability a princíp hospodárnosti
4. rentabilitou rozumieme pomer zisku k vynaloženému kapitálu, hospodársku snahu dosiahnuť maximálny efekt s minimálnymi zdrojmi podnikateľským rizikom

Bielik, P. – Gurčík, Ľ.⁹ uvádzajú, že podnik je forma podnikateľskej činnosti, v rámci ktorej dochádza k cieľavedomému spájaniu hmotných, finančných a ľudských zdrojov v jedinej výrobnno-organizačnej jednotke s uzatvoreným obratom hodnoty a cieľom produkovať úžitkové hodnoty pre potreby trhu a pre vlastné uspokojenie potrieb subjektu.

Vaňová, A.¹⁰ uvádza: Podnikateľská činnosť je podmienená požadovaným objemom a štruktúrou majetku a nadväzne kvalitatívnou stránkou finančnej základne. Na celkovej výške majetku dominuje dlhodobý hmotný majetok. Finančná náročnosť

⁷ Obchodný zákonník novelizovaný zákonom č. 432/2004 Z. z § 2 ods. (1)

⁸ Synek, Miroslav. – kolektív. 1990. Základy podnikovej ekonomiky. 1. vyd. Praha : Aleko., 1990. 185 s. ISBN 80-85341-400

⁹ Bielik, P. – Gurčík, Ľ. – Dvořák, M. – Blcháč, J. 2002. Ekonomika podnikov. 1. vyd. Nitra : SPU, 2002. 184 s. ISBN 80-8069-069-3

¹⁰ Vaňová, A (2004) Účtovné a daňové aspekty majetku podnikateľov. Zborník z X. ročníka Medzinárodného vedeckého seminára „Aktuálne problémy riešené v Agrokomplexe“, 19. november 2004, Nitra ISBN 80-8069-488-6

aktív kladie vysoké požiadavky na tvorbu celkových finančných zdrojov v prepojení na dynamiku investičnej aktivity.

1.2 Majetok, majetková a kapitálová štruktúra podniku

Bielik P.¹¹ uvádza, že majetkom sa rozumie súhrn majetkových hodnôt, ktoré patria podniku a slúžia na je ho podnikanie. Majetok podniku členíme na dlhodobý majetok a obežný majetok.

Bielik P.¹² uvádza, že pod majetkovou štruktúrou rozumieme podiel jednotlivých položiek majetku na celkovom majetku, kapitálovou štruktúrou podiel vlastného a cudzieho, dlhodobého a krátkodobého kapitálu na celkovom kapitáli. Majetková štruktúra ovplyvňuje likviditu podniku, t.j. jeho schopnosť premeniť majetok na peniaze potrebné k úhrade krátkodobých dlhov. Vyšší stupeň likvidity podniku zvyšuje na jednej strane jeho finančnú stabilitu, na druhej strane však znižuje jeho výnosnosť. Rovnako kapitálová štruktúra by mala byť optimálna, čo znamená, že pomer cudzieho kapitálu k vlastnému kapitálu a pomer krátkodobého a dlhodobého kapitálu by ma byť taký, aby celkové náklady na kapitál boli čo najnižšie. do úvahy a rešpektovať aj rôzne faktory, ktoré podnik a jeho štruktúru ovplyvňujú.

1.3 Predmet, cieľ a úlohy finančnej analýzy

Finančná analýza v súčasnej dobe je jedným zo strategických a operatívnych nástrojov v rukách finančného manažéra. Svojim charakterom sa týka všetkých činností, pri ktorých sú sprievodným javom financie.

Finančná analýza, podľa **Zalaia, K.**¹³, je materiál, ktorý rekapituluje a hodnotí výsledky podniku za analyzované obdobie, identifikuje a kvantifikuje okolnosti (činitele), ktoré ich determinovali, doterajší vývoj a dosiahnuté výsledky prolonguje do budúcnosti a všetko to komprimuje do návrhu opatrení, ktorých realizácia má zabezpečiť dosiahnutie podnikových cieľov. **Bielik, P. – Gurčík, Ľ.**¹⁴ uvádzajú, že finančná analýza je súčasťou komplexného rozboru podnikateľského subjektu a jednou

¹¹ Bielik, Peter. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 95 s. ISBN 978-80-552-0010-1

¹² Bielik, Peter. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 94 s. ISBN 978-80-552-0010-1

¹³ Zalai, Karol. – Kalafutová Ľudmila – Šnircová Jana. 2004. Finančno-ekonomická analýza podniku. 4. vyd. Bratislav : Sprint, 2004. 305 s. ISBN 80-88848-89-1

¹⁴ Bielik, P. – Gurčík, Ľ. – Dvořák, M. – Blcháč, J. 2002. Ekonomika podnikov. 1. vyd. Nitra : SPU, 2002. 184 s. ISBN 80-8069-069-3

z najdôležitejších súčastí finančného riadenia podniku. Jej úlohou je poskytnúť základnú charakteristiku efektívnosti finančného hospodárenia podniku. Umožňuje podnikovému manažmentu získať spätnú väzbu medzi predpokladanými efektmi riadiacich zásahov a danou skutočnosťou.

Podľa **Lesákovej, Ľ. a kolektív**¹⁵, cieľom finančnej analýzy je zhodnotiť finančnú situáciu podniku a určiť, ktoré činitele a s akou intenzitou sa na formovaní finančnej situácie podniku podieľali. To si vyžaduje systematizáciu činiteľov a poznanie charakteru ich pôsobenia. Relevantné činitele možno s ohľadom na charakter ich pôsobenia rozdeliť do dvoch skupín:

1. Externé činitele – pôsobia na podnik z jeho okolia. Mnohé majú podobu štátnych opatrení či zásahov (daňová, menová, colná a iné politiky štátu) a ich pôsobenie či účinky nemôže podnik zásadným spôsobom ovplyvniť, majú objektívny charakter.
2. Interné činitele – prostredníctvom nich dovádzame finančnú analýzu do vnútro podnikových a ekonomických oblastí.

Možno ich rozdeliť aj na:

- Kvantitatívne činitele – vyjadrujú objem podnikovej činnosti a sú reprezentované objemom výroby, výnosov a tržieb. Ich primeraná úroveň a medziročná dynamika rastu sú dôležitým predpokladom dobrej finančnej situácie podniku.
- Kvalitatívne činitele – vyjadrujú úroveň, s akou sa v podniku transformujú vstupy na výstupy. Tento proces sa odráža v tvorbe výsledku hospodárenia, a to ako v jeho mase, tak i v miere.

Obtulovič, P.¹⁶ tvrdí: Finančná analýza a kontrola sú základnými spôsobmi posudzovania ekonomických procesov a s nimi súvisiacich väzieb (najmä medzi jednotlivými prvkami ekonomických procesov a s nimi súvisiacimi väzbami), ktoré sú a prebiehajú v posudzovanom objekte a ktoré súvisia s funkciami tohto objektu. Zameriavajú sa najmä na rozhľad kvantifikovaných informácií, ktoré sa vyhodnocujú aj v ich kvalitatívnej náplni. Kvantifikovaná finančná analýza s použitím štatistických metód viackriteriálneho hodnotenia podnikov sa ukazuje ako vhodný nástroj pre skúmanie finančného zdravia podnikov.

¹⁵ Lesáková, Ľ a kol. 2007. Finančno-ekonomická analýza podniku. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2007, 21 s. ISBN 978-80-8083-379-4

¹⁶ Obtulovič, P. 1998. Finančná analýza podnikov s využitím matematicko-štatistických postupov. Nitra. SPU, 1998. 215 s. ISBN 80-71-37-482-2

Máče, M.¹⁷ píše: Finančná analýza predstavuje rozbor údajov, ktorých prvotným a spravidla hlavným zdrojom je finančné účtovníctvo. Analýzou údajov získaných spravidla z finančného účtovníctva a účtovných výkazov môžeme získať prehľad o majetkovej, finančnej a dôchodkovej situácii podniku, a ďalej potom podklady pre finančné rozhodovanie a finančné riadenie podniku. Finančnú analýzu je možno chápať ako metódu, pomocou ktorej môžeme vzájomne porovnávať získané údaje a rozširovať tak ich vypovedaciu schopnosť. Prestavuje ohodnotenie minulosti, súčasnosti a predpokladanej budúcnosti účtovnej jednotky.

Úlohy finančnej analýzy popisujú **Kráľovič, J., Vlachynský, K., Markovič,**

P.¹⁸ : Ďalšou úlohou finančnej analýzy je identifikácia slabých stránok podniku, ktoré by v budúcnosti mohli viesť k problémom, a silných stránok, o ktoré sa podnik môže v budúcnosti opierať.

Ako uvádza **Koššo, T.**¹⁹, úlohou finančnej analýzy a kontroly je pomáhať splniť cieľ analyzovaného objektu. Ciele, na ktoré sa analýza zameriava, vyplývajú z funkčnej činnosti subjektu, vykonávajúceho finančnú analýzu a kontrolu a z charakteru objektu, ktorý sa podrobuje analýze. Pri analýze a kontrole sa pozornosť sústreďuje predovšetkým na poskytovanie podkladov pre racionálne konanie podnikateľskej sféry. Možno ich určovať podľa jednotlivých hľadísk:

- podľa významu možno stanoviť základný strategický a operatívny cieľ analýzy a kontroly,
- podľa obsahu možno určiť ekonomický, sociálny a iný cieľ analýzy a kontroly,
- podľa hierarchického usporiadania najmä mikroekonomické, mezoekonomické, makroekonomické ciele, prípadne ciele učené podľa podrobnejšej špecifikácie.

Napriek osobitostiam uskutočňovanej finančnej analýzy v každom podnikateľskom subjekte treba načrtnúť spoločné zásady analýzy, ktoré vedú k ekonomicky účinnejšej činnosti.

Sedláček, J.²⁰ uvádza: Finančná analýza podniku je ponímaná ako metóda hodnotenia finančného hospodárenia podniku, pri ktorej sa získané údaje triedia, agregujú, porovnávajú medzi sebou navzájom, kvantifikujú sa vzťahy medzi nimi,

¹⁷ Máče, M. 2006. Finanční analýza obchodních státních organizací: praktické příklady a použití. 1. vyd. Praha. Grada Publishing, 2006. 23 s. ISBN 80-247-1558-9

¹⁸ Kráľovič, J., Vlachynského, K., Markoviča, P. 2002. Finančný manažment. Bratislava. IURA edition, 2002. 419 s. ISBN 80-89047-17-3

¹⁹ Koščo, T. 2004. Financia a mena. Nitra: SPU, 2004. 93 s. ISBN 80-8069-386-2

²⁰ Sedláček, J. 2009. Finanční analýza podniku. 1. vyd. Brno. Computer Press a.s. 2009. 34 s. ISBN 978-80-251-1830-6

hľadajú kauzálne súvislosti medzi údajmi a určuje sa ich vývoj. Tým sa zvyšuje vypovedacia schopnosť spracovávaných údajov, zvyšuje sa ich informačná hodnota. Finančná analýza je zameraná na identifikáciu problémov, silných a slabých stránok predovšetkým hodnotových procesov podniku. Informácie získané pomocou finančnej analýzy umožňujú dospieť k určitým záverom a o celkovom hospodárení a finančnej situácii, predstavujú podklad pre rozhodovanie jeho manažmentu. Môže ísť aj o čiastkový pohľad, keď analýze je podrobená iba vybraná časť finančného hospodárenia podniku. Niekedy sa hovorí o finančnej analýze ako o metóde rozboru, v ktorej hrajú dominantnú rolu finančné čiastky a čas.

Rozdelenie analýz podľa jednotlivých hľadísk

Gurčík, E.²¹ vo svojej knihe uvádza rozdelenie analýz podľa dĺžky časového obdobia:

- Dlhodobá analýza – zachytáva časové obdobie dlhšie ako jeden rok. Dlhodobú analýzu nemožno chápať tak, že je vykonávaná sporadicky raz za niekoľko rokov, ale permanentne po skončení hospodárskeho roku a dávať ho do súvislosti s predchádzajúcimi rokmi, aby sme mohli sústavne konfrontovať minulosť a robiť rozhodnutie pre budúcnosť.
- Krátkodobá analýza – zaberá kratšie obdobie ako jeden rok, najviac jeden rok. Jedná sa o polročné, štvrťročné, mesačné, dekadné, ale aj denné analýzy. Krátkodobé analýzy sú zvyčajne konkrétnejšie. Ich súčasťou je aj operatívna analýza, ktorá plní predovšetkým kontrolnú funkciu pri plnení plánovaných úloh. Operatívne analýzy sú najčastejšie denné alebo dekadné.

Podľa organizačnej príslušnosti útvaru – subjektu, ktorý vykonáva analýzu:

- Interná analýza – je vykonávaná pracovníkmi vlastného podniku a je základom poznania predovšetkým pre riadenie podnikateľskej a s ňou súvisiacich činnosti vo vlastnom podniku. Vykonávanie týchto analýz a ich kvalita je v záujme samotného podniku, pretože pomáha odhaľovať vnútorné rezervy a zvyšovať efektívnosť výroby.

²¹ Gurčík, E. 2004. Podnikateľská analýza a kontroling. Nitra: SPU, 2004. 27-29 s. ISBN 80-8069-449-4

- Externá analýza – vykonáva subjekt pre podnik, ktorého podnikateľská činnosť je podrobovaná rozboru, dodávateľským spôsobom. Je potrebné dbať o to, aby boli analytici, t.j., aby tu nevznikol konflikt záujmov. Firma, ktorá takúto analýzu vykonáva, by nemala byť nijakým spôsobom závislá na výsledku analýzy, ale ani na interpersonálnych vzťahoch analytikov a manažérov analyzovanej firmy, resp. analytikov a manažérov, či vlastníkov podnikov, ktorý by mohli nejakým spôsobom využiť informácie interného charakteru analyzovaného subjektu.

Podľa počtu skúmaných objektov:

- Monografická analýza – skúma vždy len jeden výrobný alebo organizačný celok, kraj, okres, podnik, stredisko, útvar, úsek. Avšak len komparáciou výsledkov analyzovaného objektu v časovom, či priestorovom meradle, môžeme objektívnejšie ohodnotiť činnosť príslušného objektu z kvantitatívnej a kvalitatívnej stránky.
- Skupinová analýza – skúma viac organizačných celkov. Obyčajne má nadpodnikový charakter, v ktorom je analýze podrobených viacero podnikov. Môže sa jednať o vyčerpávajúcu analýzu, ktorá analyzuje všetky objekty analýzy (napr. všetky podniky daného regiónu), alebo o výberový rozbor, kedy do analýzy zahrňame objekty náhodným alebo zámerným výberom.

1.4 Analýza finančnej situácie podniku

Bielik, P.²²tvrdí že, finančná situácia podniku systematicky a komplexne odráža kvalitu podnikových aktivít, jeho ekonomickú úroveň a je preto dobrým východiskom a prostriedkom diagnostikácie silných a slabých stránok podnikových činností. Sú to jednak vnútorné súvislosti finančnej analýzy, ale nemenej dôležité sú i vonkajšie súvislosti finančnej analýzy. Prostredníctvom svojej finančnej situácie sa podnik prezentuje svojim partnerom na trhu, na základe čoho sa hodnotia a určujú podmienky pre podnikateľské vzťahy. Ved' finančná situácia podniku poskytuje celkovú charakteristiku podniku, ktorá umožňuje zdravo financovať činnosť podniku, t.j. správne voliť zdroje financovania potrieb a získané zdroje premiestňovať do jednotlivých zložiek majetku.

²² Bielik, Peter. 2006. Podnikové hospodárstvo. 1. vyd. Nitra : SPU, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-698-5

Sedlák M.²³ uvádza, že finančná analýza je neodmysliteľnou súčasťou procesu finančného hospodárenia podniku. Jej úlohou je charakterizovať finančnú situáciu podniku, odhaliť silné a slabé stránky jej vývoja a na tomto základe odporúčať potrebné opatrenia. Poskytuje tak zásadné informácie pre finančné rozhodovanie manažmentu. Na základe jej výsledkov sa rozhodujú vlastníci, ale aj externí partneri.: dodávateľia, odberatelia, banky a iné subjekty.

Informačné zdroje pre finančnú analýzu

Finančnému manažérovi slúži ako hlavný zdroj čerpania informácií finančná závierka.

Bielik, P.²⁴ uvádza, že informačné zobrazenie hotového hľadiska hospodárskej činnosti podniku poskytujú predovšetkým nasledujúce výkazy:

- a) súvaha (bilancia majetku a vlastného imania a záväzkov spolu)
- b) výsledovka (výkaz ziskov a strát)
- c) prehľad o peňažných tokoch (výkaz cash flow)

Spoločne vytvárajú tzv. trojbilančný systém výkazníctva, vzájomne sa dopĺňajú, a preto je ich potrebné analyzovať súčasne. Treba uviesť, že tieto výkazy tvoria účtovnú závierku v podnikoch účtujúcich v podvojnóm účtovníctve.

Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.²⁵ v § 17 uvádza, informácie o účtovnej závierke musia byť pre používateľa užitočné, posudzujú sa z hľadiska ich významnosti a musia byť zrozumiteľné, porovnateľné a spoľahlivé. Účtovná závierka sa zhotovuje spravidla ku 31.12.

Ročná účtovná závierka

Podľa **Vlachynského, K.**²⁶ účtovnú závierku tvorí:

- Súvaha (bilancia)
- Výkaz ziskov a strát
- Príloha (povinnou súčasťou je Prehľad peňažných tokov (Cash Flow))

²³ Sedlák, M. kol. 2007. podnikové hospodárstvo. 1. vyd. Bratislava: IURA edition, 2007. 249 s. ISBN 978-80-8078-093-7

²⁴ Bielik, P. 2006. Podnikové Hospodárstvo. 1. vyd. Nitra : SPU, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-698-5

²⁵ Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.

²⁶ Vlachynský, K. 1999. Podnikové financie. Bratislava: Súvaha s.r.o., 1999. 164 s. ISBN 80-92456-1-1

Účtovná závierka je hlavným zdrojom informácií pre finančnú analýzu a má v informačnom zabezpečení analytika osobitné miesto z dvoch dôvodov. Prvým dôvodom je, že do účtovnej závierky sa veľmi komprimovaným spôsobom premieta celý reprodukčný proces podniku. Dozvedáme sa z nej, za akých podmienok prebiehal, aký bol jeho priebeh a výsledky. Na relatívne malom priestore je sústredených veľa dôležitých informácií, Druhým dôvodom je, že údaje účtovnej závierky vecne, časovo, formálne a správne vypovedajú o činnosti podniku, čo je v prípade mnohých podnikov verifikované audítormi.

Výkaz ziskov a strát

Bielik, P. a kol.²⁷ píše, že výkaz ziskov a strát informuje o výnosoch a nákladoch podniku za určité účtovné obdobie. Ich rozdielom je hospodársky výsledok, ktorým môže byť zisk, alebo strata. Výsledovka je stupňovito členená, čo umožňuje zistiť úroveň hospodárenia za jednotlivé oblasti činnosti. Ako prvá je oblasť prevádzková, druhá je finančná a posledná mimoriadna činnosť podniku. Takto účelové členenie nákladov a výnosov umožňuje ich využitie na nákladovú analýzu, resp. analýzu tvorby hospodárskeho výsledku.

Alexy, J.²⁸ tvrdí, že výsledovka podáva obraz o tvorbe zisku, presnejšie o výsledku ekonomických aktivít, o zisku, resp. o strate. Výkaz zisku a strát sprostredkúva tok informácií o výkonoch a nákladoch v žiadanom členení t.j. podľa jednotlivých činností. Kvantifikáciou a odpočtom zisťujeme hospodársky výsledok, pričom výnosy sú vyznačené rímskymi číslicami, náklady písmenami veľkej abecedy. Úvodná časť výsledovky vyjadruje rozdiel medzi tržbami a výrobou. Z vyčíslených výsledkov sledujeme objemové ukazovatele výroby, realizácie a celkové výnosy. Ide o neredukované objemové ukazovatele, ktoré obsahujú nakupované vstupy, materiál, energiu a služby, ako i novo vytvorenú hodnotu, ktorú tvoria osobné náklady a zisk. Neredukované ukazovatele sa vyznačujú, tým že do ich hodnoty sa premieta spotreba všetkých výrobných činiteľov a všetkých stupňov spracovania

²⁷ Bielik, P. – Gurčík, L. – Gajdoš. I. 2003. Faktory výkonnosti a dôchodkovosti poľnohospodárskych podnikov v Slovenskej republike. 1. vyd. Nitra: SPU, 2003. 220 s. ISBN 80-8069-220-3

²⁸ Alexy, J. 2005. Finančná a ekonomická analýza. IRIS Bratislava, 2005. 45 s. ISBN 80-89018-90-4

Prehľad o peňažných tokoch (cash flow)

Bielik, P.²⁹ hovorí, že cieľom výkazu cash flow je poskytovať informácie investorom, veriteľom, audítorm i samotnému vedeniu podniku o vývoji finančnej situácie podniku v danom období. Ďalej identifikovať príčiny zmien vo finančnej situácii podniku. Výkaz cash flow zachytáva pohyb peňažných prostriedkov v podniku za určité obdobie, pričom bližšie charakterizuje jednotlivé vplyvy, ktoré sa podieľali na tvorbe peňažných prostriedkov (kladný peňažný tok) a vplyvy, ktoré sa podieľali na použití peňažných prostriedkov (záporný peňažný tok).

Výkaz cash flow a jeho zloženie podľa **Bielika, P.**³⁰

- P. Stav peňažných prostriedkov na začiatku účtovného obdobia
- A. Peňažný tok z bežnej a mimoriadnej činnosti
- Z. Účtovný výsledok hospodárenia (čistý zisk, strata)
- A.1. Nepeňažné operácie (+,-)
- A.2. Zmena stavu obežného majetku (+,-)
- B. Investičná činnosť
- B.1. Nákup neobežného majetku (+,-)
- B.2. Výnosy z predaja vlastného majetku (+)
- B.3. Komplexný prenájom (+,-)
- C. Finančná činnosť
- C.1. Zmena stavu dlhodobých záväzkov (+,-)
- C.2. Zmena vlastného imania z vybraných operácií (+,-)
- D. Rozdiel (R-P-A-B-C), (+,-)
- R. Stav peňažných prostriedkov na konci obdobia

²⁹ Bielik, P. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 193 s. ISBN 978-80-552-0010-1

³⁰ Bielik, P. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 195 s. ISBN 978-80-552-0010-1

Súvaha

Štruktúra súvahy podľa **Alexyho, J.**³¹.

Aktíva	Pasíva
A. Pohľadávky za vlastné imanie	A.Vlastné imanie
B.Stále aktíve(neobežný majetok)	A.I.Základné imanie
B.I.Nehmotný investičný majetok	A.II.Kapitálové fondy
B.II.Hmotný investičný majetok	A.III.Fondy zo zisku
B.III.Finančné investície	A.IV.Hospodársky výsledok z minulých rokov
C.Obežné aktíva(obežný majetok)	A.V.Hospodársky výsledok bežného účtovného obdobia
C.I.Zásoby	
C.II.Dlhodobé pohľadávky	A.II.Kapitálové fondy
C.III.Krátkodobé pohľadávky	B.Cudzie zdroje
C.IV.Finančný majetok	B.I.Rezervy
C.I.Zásoby	
	B.II.Dlhodobé záväzky
D.Ostatné aktíva-prechodné účty aktív	B.III.Krátkodobé záväzky
D.I.Časové rozlíšenie	B.IV.Bankové úvery
D.II.Dohadné účty	C.Ostatné pasíva
C.IV.Finančný majetok	C.I.Časové rozlíšenie
C.I.Zásoby	C.II.Dohadné účty pasívne

Alexy, J.³² píše že, základom tribilančného systému výkazníctva je súvaha, ktorá dáva informácie o majetku a zdrojoch jeho krytia. Majetok podniku v súvahe predstavujú aktíva – finančné zdroje, kapitál predstavujú pasíva. Pohľad na súvahu charakterizuje majetok z dvoch hľadísk. Na jednej strane vystupuje hodnota majetku a na strane druhej

³¹ Alexy, J. 2005. Finančná a ekonomická analýza. IRIS Bratislava, 2005. 43 s. ISBN 80-89018-90-4

³² Alexy, J. 2005. Finančná a ekonomická analýza. IRIS Bratislava, 2005. 42 s. ISBN 80-89018-90-4

zdroje, z ktorých je majetok financovaný, preto je vždy súvaha vyrovnaná. Významné je sledovanie štruktúry aktív a pasív, ktoré tvorí určitý vstup k finančnej analýze. Načrtáme preto základnú štruktúru súvahy s charakteristikou vypovedajúcej schopnosti jednotlivých riadkov súvahy a vzájomných väzieb medzi aktívami a pasívami.

Využitie finančnej analýz

Rozdelenie využívateľov podľa **Janok, M.**³³: je nasledovné:

- a) manažéri
- b) investori
- c) obchodní partneri
- d) zamestnanci a iní veritelia
- e) štát a jednotlivé štátne orgány
- f) analytici, daňoví poradcovia a účtovní znalci
- g) konkurenti
- h) burzovní makléri
- i) širšia verejnosť

Odberateľom pomáhajú výsledky finančnej analýzy informovať sa o schopnosti plniť predmet obchodných zmlúv zo strany dodávateľov ako aj vybrať správneho dodávateľa.

Dodávatelia podľa výsledku finančnej analýzy vedia určiť do akých obchodov sa púšťať a do ktorých nie, umožňuje im rozpoznať možné riziká v plnení platobných podmienok a celkové minimalizovanie problémov, ktoré by mohli vzniknúť.

Zamestnanci sú kategória, ktorú zaujíma finančná stránka podniku len do úrovne kedy sú ohrozené ich dôchodky a stále pracovné miesta.

Banky a iní veritelia, pre nich sú tieto informácie veľmi dôležité, pretože pomocou nich dokážu podnik rozanalyzovať a dozvedia sa či je alebo nie je schopný v prípade žiadosti o pôžičku plniť svoje záväzky voči veriteľovi či banke.

Ďalší: analytici, daňoví poradcovia a účtovní analytici, konkurenti, burzovní makléri štát a jeho orgány.

³³ Janok, M. 2000. Ukazovatele finančnej analýzy podniku. Bratislava, 2000. 17 s. ISBN 80-8069-725-6

2 CIEĽ PRÁCE

Cieľom bakalárskej práce bude charakterizovanie daného podnik a jeho jednotlivé podnikateľské aktivity, zhodnotiť a posúdiť finančný stav vybraného poľnohospodárskeho podniku, t.j. akciovej spoločnosti POLNOHOSPODÁR Nové Zámky. Dôležitou súčasťou je posúdenie stavu, vývoja a štruktúry majetku a zdrojov jeho financovania. Analýza skúmaného podniku bola vykonaná za roky 2007 až 2009. Základnými metodickými nástrojmi finančnej analýzy sú finančné pomerové ukazovatele, ku ktorým patria ukazovatele likvidity, aktivity, rentability, likvidity a zadlženosti .

K splneniu tohto cieľa použijeme poskytnuté podkladové materiály a údaje účtovnej závierky daného podniku, prostredníctvom ktorých vypracujeme finančno-ekonomickú analýzu výnosovosti.

Pre uskutočnenie danej analýzy bude pozornosť zameraná na:

- analýzu súvahy
- analýzu výkazu ziskov a strát
- analýzu výkazu o prehľade peňažných tokov
- výpočet základných ukazovateľov finančnej analýzy
- interpretáciu získaných výsledkov
- navrhnutie riešenia daných problémov
- súhrnný pohľad riešenej problematiky

Analýza musí poskytovať dostatok informácií pre strategické a operatívne riadenie na trhovú orientáciu podniku. Pôsobí ako spätná informácia o tom kam sa podnik v jednotlivých oblastiach finančného riadenia dostal, v ktorých oblastiach sa podniku podarilo naplniť ciele a naopak, v ktorých za očakávaniami zaostáva.

Bakalárska práca bude zameraná na využitie teoretických poznatkov a ich aplikáciu v konkrétnom podniku, ktorej výsledkom bude obraz silných a slabých stránok podniku, prípadné návrhy na využitie výsledkov.

3 Metodika práce

Objektom skúmania je akciová spoločnosť POLNOHOSPODÁR Nové Zámky v časovom rozpätí rokov 2007 – 2009.

Firma sa nachádza v určitom finančnom, ekonomickom, právnom a daňovom prostredí, a práve preto ju ovplyvňujú vonkajšie a vnútorné faktory. Podnik musí zvažovať veľa vplyvov, ktoré pôsobia na finančné hospodárenie firmy. Vo finančnej situácii objektu sa odzrkadľuje kvalita výroby, úroveň obchodnej činnosti a poznania trhu, inovačná aktivita, a podobne.

K optimálnemu využitiu dostupných zdrojov, rozširovaniu ekonomickej činnosti a zabezpečeniu finančnej rovnováhy napomáha metóda poznania príčinných súvislostí ekonomických javov t.j. finančná analýza

Teoretický základ tvorí úvod a prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky. Pri písaní sa použili poznatky z rôznych odborných štúdií, z dostupnej literatúry k danej problematike ako aj z internej dokumentácie firmy.

Praktickú časť tvorí finančno-ekonomická analýza vo vybranom poľnohospodárskom subjekte. Použili sa metódy finančno-ekonomickej analýzy, prostredníctvom ktorých sa určuje výkonnosť a stabilita podniku. Zostavenie a následná interpretácia pomerových ukazovateľov je nástrojom finančnej analýzy

Vnútorná finančná analýza sa zaoberá sledovaním likvidity firmy, respektíve zhodnotením jej minulých výsledkov.

Najdôležitejšie pomerové ukazovatele sú: ukazovatele rentability

- ukazovatele aktivity
- ukazovatele rentability
- ukazovatele likvidity
- ukazovatele zadlženosti
- prehľad peňažných tokov (cash flow)

Vstupnými údajmi pre analýzu sú účtovné finančné výkazy, súvaha, výkaz ziskov a strát, ktoré musia byť objektívne, komplexné.

3.1 Ukazovatele aktivity

Gurčík, E.³⁴ charakterizuje ukazovatele aktivity nasledovne: Ukazovatele aktivity poukazujú na efektívnosť využívania majetku. Ukazovatele doby obratu sa zaokrúhľujú na celé číslo, nakoľko sa vyjadruje v dňoch. Uvažujeme, že rok má 365 dní. Tržbami rozumieme tržby z predaja a z predaja vlastných výrobkov a služieb, tržby za predaj tovaru. Nákladmi rozumieme náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru a výrobnú spotrebu.

Doba obratu zásob (DOZ) - vyjadruje koľko dní trvá obrátka zásob. Môže sa vyjadrovať vo vzťahu k tržbám alebo nákladom.

$$DOZ = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} \times 365$$

Doba inkasa pohľadávok (DIP) – vyčísluje, koľko dní v priemere trvá, kým od realizácie dôjde k inkasu.

$$DIP = \frac{\text{pohľadávky}}{\text{tržby}} \times 365$$

Doba splácania záväzkov (DSZ) – kvantifikuje dobu trvania úhrady záväzku od momentu jeho vzniku. Pri posúdení vo vzťahu k dobe inkasa pohľadávok je ideálne, ak je doba splácania záväzkov väčšia. Môže sa vyčíslovať vo vzťahu k tržbám alebo nákladom.

$$DSZ = \frac{\text{záväzky}}{\text{náklady}} \times 365$$

Doba obratu majetku (DOM)

$$DOM = \frac{\text{majetok spolu}}{\text{tržby}} \times 365$$

³⁴ Gurčík, E. 2009. Príklady a cvičenia z finančno-ekonomickej analýzy. Nitra, SPU, 2009.40 s. ISBN 978-80-552-0296-9

3.2 Ukazovatele rentability - výnosnosti

Podľa **Bielika, P.**³⁵ vyjadrujú výsledok podnikového úsilia a predstavujú syntézu výsledkov, pri ktorých sa premieta úroveň a vývoj likvidity, aktivity a zadlženosti.

Ukazovateľ rentability vlastného kapitálu (RVK) vyjadruje zhodnotenie vlastného kapitálu, reprodukciu vlastných zdrojov.

$$RVK = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Ukazovateľ rentability celkového kapitálu (RCK) vyjadruje zhodnotenie celkového kapitálu, reprodukciu vlastných zdrojov

$$RCK = \frac{\text{výsledok hospodárenia po zdanení}}{\text{vlastné imanie a záväzky}} \times 100$$

Záujem o ukazovateľ rentability celkového kapitálu (RCK) je najmä v tom, že tento ukazovateľ hodnotí všeobecnú efektívnosť súvisiacu s využitím vloženého kapitálu bez ohľadu na to, odkiaľ tento zdroj pochádza (môže ísť o zdroj zo strany vlastníkov, veriteľov, bánk, a pod.).

Rentabilita základného imania (RZI) – vyjadruje, koľko zisku pripadá na 1 € základného imania.

$$RZI = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{základné imanie}}$$

Rentabilita tržieb (RT) – vyjadruje zhodnotenie vyprodukovanej činnosti firmy. Predstavuje podiel zisku pripadajúceho na 1 € tržieb.

³⁵ Bielik, P. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 14 6 – 152 s. ISBN 978-80-552-0010-1

$$RT = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}}$$

Rentabilita výnosov (RVÝN) – vyjadruje podiel zisku, ktorý pripadá na 1 € výnosov.

$$RVÝN = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{výnosy}}$$

Rentabilita pridanej hodnoty (RPH) – vhodne dopĺňa rentabilitu výnosov a nákladov. Poukazuje na podiel zisku, ktorý pripadá na 1 € hodnoty pridanej samotným analyzovaným podnikom.

$$RPH = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{pridaná hodnota}}$$

$$\text{rentabilita osobných nákladov} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{osobné náklady}}$$

$$\text{rentabilita celkových nákladov} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{celkové náklady}}$$

$$\text{úhrnná výnosnosť celkového kapitálu} = \frac{\text{výnosy}}{\text{celkový kapitál}}$$

3.3 Ukazovateľ likvidity

Podľa **Gurčíka, Ľ.**³⁶ likvidita vyjadruje schopnosť podniku hrať včas svoje dlhy. Kvantifikujeme pohotovú, bežnú a celkovú likviditu. Pričom v menovateli sa nachádzajú položky obežného majetku a v čitateli položky krátkodobého cudzieho kapitálu.

³⁶ Gurčík, Ľ. 2009. Príklady a cvičenia z finančno-ekonomickej analýzy. Nitra, SPU, 2009.38 s. ISBN 978-80-552-0296-9

Ukazovatele prevádzkovej likvidity obsahujú v čitateli položky obežného majetku a v menovateli krátkodobé záväzky.

- Pohotovú likvidita (0,2 – 0,8)

$$\text{Pohotovú likvidita} = \frac{FÚ}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

- Bežnú likvidita (1 – 1,5)

$$\text{Bežnú likvidita} = \frac{FÚ + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

- Celkovú likvidita (1,5 – 2,5)

$$\text{Celkovú likvidita} = \frac{\text{obežný majetok}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

- Prevádzkovú pohotovú likvidita (0,4 – 1)

$$\text{Prevádzkovú pohotovú likvidita} = \frac{FÚ}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

- Prevádzkovú bežnú likvidita (1,2 – 1,7)

- Prevádzkovú bežnú likvidita = $\frac{FÚ + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$

- Prevádzkovú celkovú likvidita (1,7 – 2,7)

$$\text{Prevádzkovú bežnú likvidita} = \frac{\text{obežný majetok}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

Kde: FÚ – finančné účty

3.4 Ukazovateľ zadlženosti

Podľa **Bielika, P³⁷**. ukazovatele zadlženosti vyjadrujú rozsah použitia cudzieho kapitálu na financovanie potrieb podniku. Podiel zadlženosti výrazne ovplyvňuje rentabilitu, čo sa odráža najmä vo vývoji rentability vlastného kapitálu. Súčasne tu vystupuje spätosť na likviditu, lebo s objemom dlhov súvisí povinnosť ich splácania.

➤ *zadlženosť*

$$\text{zadlženosť} = \frac{\text{celkové záväzky (dlh)}}{\text{celkový majetok (aktíva)}}$$

Tento ukazovateľ vyjadruje štruktúru finančných zdrojov. Výsledný koeficient tohto ukazovateľa sa pohybuje v rozpätí medzi 0,45 až 0,7 z čoho vyplýva, že podiel cudzieho kapitálu nemá presiahnuť 70% kapitálu.

➤ *stupeň finančnej samostatnosti*

$$\text{stupeň finančnej samostatnosti} = \frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Ukazovateľ vypovedá o miere zadlženosti vlastného kapitálu a osobitne je zaujímavý jeho vývoj. Jeho hodnota by sa mala pohybovať okolo hodnoty 1.00 resp. 100%.

➤ *finančná páka*

$$\text{finančná páka} = \frac{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Ukazovateľ vypovedá o tom, akú časť celkových pasív tvorí vlastný kapitál. V trhovo rozvinutých krajinách Európy sa za krajnú hranicu nasadenia cudzieho kapitálu považuje jeho dvojtretinový podiel a minimálne jednu tretinu má tvoriť vlastný kapitál.

³⁷ Bielík, P. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 14 4 – 146 s. ISBN 978-80-552-0010-1

Ukazovateľ by teda nemal presahovať hodnotu 3. Čím je podnik zadlženejší, tým je finančná páka vyššia.

➤ úrokové krytie

$$\text{úrokové krytie} = \frac{\text{hrubý výsledok hospodárenia} + \text{nákladové úroky (+odpisy)}}{\text{nákladové úroky}}$$

Ukazovateľ vyjadruje v akom rozsahu je úrok krytý hrubým ziskom pred zaplatením úrokov so zahrnutím odpisov, ktoré sú síce nákladom, ale nie sú výdavkom.

➤ úverová zaťaženosť

$$\text{úverová zaťaženosť} = \frac{\text{bankové úvery} + \text{finančnú výpomoc}i}{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky podniku spolu}}$$

Ukazovateľ charakterizuje, koľko % bankových úverov pripadá na celkový kapitál. Keďže bankové úvery a výpomoci sú súčasťou cudzieho kapitálu, táto hodnota by mala byť nižšia ako 50%.

➤ platobná neschopnosť

$$\text{platobná neschopnosť} = \frac{\text{záväzky}}{\text{pohľadávky}}$$

Ukazovateľ vypovedá o vzťahu medzi záväzkami a pohľadávkami a precizuje platobnú neschopnosť podniku za primárnu, ak je > 1, ako sekundárnu, ak je < 1.

➤ krytie dlhodobého majetku

$$\text{krytie dlhodobého majetku} = \frac{\text{vlastné imanie} + \text{dlhodobé záväzky}}{\text{dlhodobý majetok}}$$

Ukazovateľ vypovedá o dodržaní zlatého bilančného pravidla. Ak je výsledok > 1, tak je podnik prekapitalizovaný, v opačnom prípade je podkapitalizovaný.

3.5 Prehľad peňažných tokov (Cash flow)

Prehľad peňažných tokov, uvádza **Gurčík, E.**³⁸ ako súčasť trojbilančného systému výkazníctva poskytuje informácie o minulých peňažných tokoch, a tak umožňuje stanoviť výšku, časový rozvrh a zdroje budúcich tokov (samozrejme s určitou mierou pravdepodobnosti). Peňažné prostriedky v reprodukčnom procese v priebehu hospodárskej činnosti sú viazané v jednotlivých majetkových položkách. Celý proces premeny vyústi späť do peňažných prostriedkov, ktoré sú rozhodujúce na začiatku i konci každej hospodárskej transakcie. Podobne ako boli zo súvahy vyčlenené operácie nákladov a výnosov (výsledkové operácie), boli vyčlenené aj operácie, ktoré majú vplyv na zmenu peňažných prostriedkov (peňažné operácie). Prehľad peňažných tokov je pomocnou bilanciou na vysvetlenie prírastku a úbytku finančného majetku a dôvodov týchto zmien podľa zvolených kritérií.

Základným kritériom vykazovania peňažných tokov je takéto ich členenie:

Peňažné toky z prevádzkovej činnosti t. j. činnosť súvisiaca s predmetom podnikania účtovnej jednotky a ostatné činnosti, ktoré súvisia s hospodárskou činnosťou. Prevádzková činnosť by mala bežne produkovať prebytok kladných tokov nad zápornými – schopnosť tvoriť vlastnou činnosťou peňažné prebytky – je to požiadavka likvidity podniku. Saldo kladných a záporných peňažných tokov z prevádzkovej činnosti má mať kladnú hodnotu, vyššiu ako má vykázaný výsledok hospodárenia.

Peňažné toky z investičnej činnosti t. j. činnosť súvisiaca s obstaraním a vyradením dlhodobého majetku. Táto časť prehľadu dáva informáciu o tom, koľko podnik vydal v danom období peňažným prostriedkom do obnovy alebo rozšírenia svojej produkčnej schopnosti, t.j. ako si zabezpečuje svoju budúcu likviditu (záporné peňažné toky), resp. či v danom období získal peňažné prostriedky z predaja dlhodobého majetku (kladné peňažné toky). Saldo kladných a záporných peňažných tokov z investičnej činnosti má obyčajne zápornú hodnotu.

Peňažné toky z finančnej činnosti dávajú informáciu o tom, ako podnik v danom období nakladal s peňažnými prostriedkami z dlhodobých zdrojov. Ide o príjmy a výdavky

³⁸ Gurčík, E. 2004. Podnikateľská analýza a kontroling. Nitra: SPU, 2004. ISBN 80-8069-449-4

meniace položky vlastného kapitálu (vklady do spoločnosti, vyplácanie dividend a podielov na zisku) a položky týkajúce sa dlhodobých cudzích zdrojov (dlhodobé záväzky a bankové úvery).

4 Profil spoločnosti

Spoločnosť, v ktorej som vypracoval praktickú časť bakalárskej práce, bola založená dňom 1.1.1993 zakladateľskou listinou po schválení transformačného projektu Poľnohospodárskeho družstva ROZVOJ Nové Zámky oprávnenými osobami, ktoré vložili svoje majetkové podiely, ktoré vyplynuli z transformácie Poľnohospodárskeho družstva Nové Zámky do základného imania spoločnosti.

Akciová spoločnosť vznikla dňom 4.1.1993. Poľnohospodár Nové Zámky a.s. prebrala na seba všetky záväzky a práva Poľnohospodárskeho družstva ROZVOJ v Nových Zámkoch. Je súkromnou akciovou spoločnosťou.

Predmetom činnosť akciovej spoločnosti podľa výpisu z Obchodného registra je:

- výroba hroznového vína
- maloobchod s mäsom a mäsovými výrobkami
- maloobchod s nápojmi (vínom)
- maloobchod s ovocím a zeleninou
- predaj súčiastok a príslušných dvojstopových motorových vozidiel
- predaj, údržba, oprava motorových vozidiel, predaj pohonných hmôt
- sprostredkovanie obchodu v hore uvedených oblastiach
- veľkoobchod s produktmi rôznych druhov (priemyselné chemikálie, hnojivá, plast)
- stravovanie závodné a iné účelové
- pozemná doprava tovaru, cestná nákladná doprava
- iná nepravidelná cestná doprava osôb, doprava vlastných pracovníkov
- rastlinná výroba
- živočíšna výroba
- zahranično-obchodná činnosť
- výroba kŕmnych zmesí
- zemné demolačné a pomocné práce
- zámočníctvo
- poľovníctvo
- služby a poradenstvo súvisiace so živočíšnou výrobou okrem veterinárnych služieb

- kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi - maloobchod v rozsahu voľných živností
- kúpa tovaru na účely jeho predaja prevádzkovateľom živností - veľkoobchod v rozsahu voľných živností
- poradenstvo v oblasti obchodu ekonomiky a služieb
- vedenie účtovníctva
- inseminačné práce
- prenájom výrobných a spoločenských priestorov s poskytovaním iných ako základných služieb
- opravy a servis poľnohospodárskych strojov

Poľnohospodár Nové Zámky a.s. sa zaoberá najmä poľnohospodárskou prvovýrobou, niektorými činnosťami v oblasti spracovania poľnohospodárskej produkcie ako napríklad výrobou kŕmnych zmesí, výrobou lucernových úsuškov, výrobou vína. Hlavnými produktmi poľnej rastlinnej výroby sú obilniny potravinárska kukurica, osivo kukurice, hrachu, pšenice, raže, jačmeňa, olejniný. V oblasti špeciálnych kultúr pestujú ovocie (jablká, broskyne, slivky) a vinič. Ovocný sad bol úplne zrekonštruovaný. V živočíšnej výrobe s zameriavajú na chov HD a produkciu a predaj mlieka.

Poľnohospodár Nové Zámky a.s. zamestnáva celkom 147 zamestnancov, z toho vedúcich v počte 30 zamestnancov. Výrazné zvyšovanie alebo znižovanie počtu zamestnancov sa nepredpokladá. Znižovanie počtu zamestnancov nastáva prirodzeným úbytkom – odchody do dôchodku. Počas náročnej sezóny – žatva, zbery ovocia sa využíva asi 200 sezónny zamestnancov.

Akciová spoločnosť je spoločníkom v dvoch účtovných jednotkách. Účtovnými jednotkami sú:

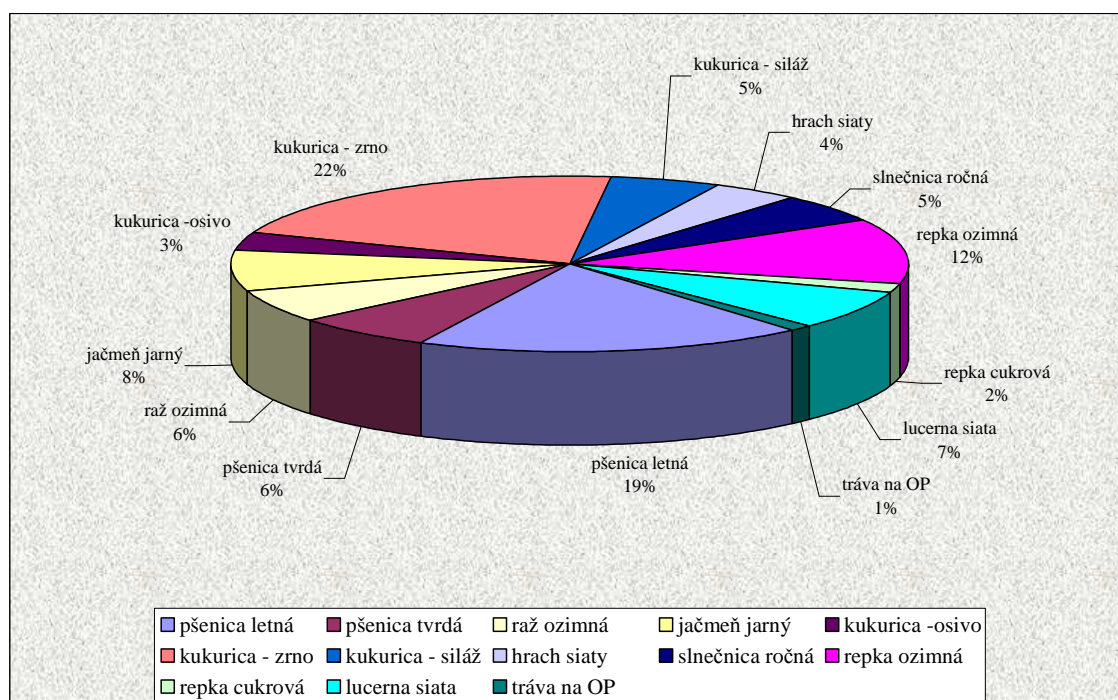
- OSIVOAGRO Nové Zámky s.r.o.
- Špargľa Nové Zámky s.r.o.

4.1 Rastlinná výroba

V roku 2009 obhospodarovali 3 851,19 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho

3 780,49 ha ornej pôdy, zvyšok tvorí plocha sadu a vinice.. Oproti roku 2008 sa výmera zvýšila o 20,85 ha.

Graf 1 Rozpis plôch podľa plodín za rok 2009 (v %)

Zdroj: Interná dokumentácia, vlastné výpočty

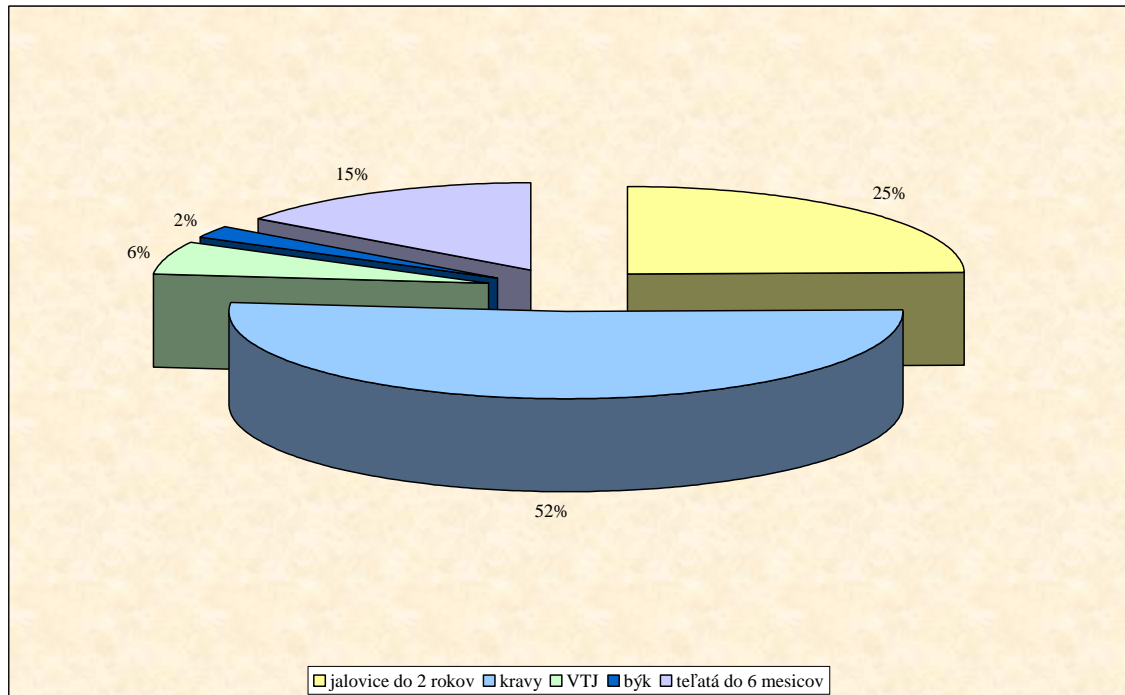
4.2 Živočíšna výroba

Podnik sa orientuje na chov hovädzieho dobytku a produkciu surového kravského mlieka.

Stavy HD 1 362 ks z toho 709 kráv, 335 jalovic do dvoch rokov, VTJ 84 ks, 31 býkov, 203 teliat do 6mesiacov. Chov ošípaných ukončili.

Graf 2 znázorňuje percentuálny stav jednotlivých druhov zvierat v živočíšnej výrobe v roku 2009.

Graf 2 Stav živočíšnej výroby za rok 2009 (v %)

Zdroj: Zdroj: Interná dokumentácia, vlastné výpočty

4.3 Finančno-ekonomická analýza ex post

Poskytnúť vedeniu podniku podklady na rozhodovanie s cieľom dospieť k určitým záverom o celkovej hospodárskej situácii podniku je cieľom každej finančnej analýzy.

4.3.1 Analýza vývoja štruktúry aktív a pasív

Pri analýze vývoja aktív a pasív sme vychádzali zo súvahy. Analyzujeme zmeny súvahových položiek v čase, ktoré sú vyjadrené v absolútnej a percentuálnej hodnote vrátane indexov.

Z tabuľky 1 zobrazujúcej vývoj a štruktúru majetku je zrejmé, že majetok v roku 2008 poklesol z hodnoty 13 203 868 € na 10 748 470 €, čo predstavuje pokles o 18,60%. V roku 2009 sa zaznamenáva nárast z hodnoty 10 748 470 € na hodnotu 15 414 533 € čo predstavuje 30,27% oproti roku 2008. Z tabuľky je zrejmé, že hodnota majetku rástla za sledované obdobie z 13 203 868 € na 15 414 533 € t.j. o 14,34%. Väčší nárast majetku a to 30,27% bol zaznamenaný oproti roku 2008.

Tabuľka 1 Vývoj a štruktúra majetku v celých €

Ukazovateľ	Účtovný stav v €			Zmena			index			Štruktúra v %		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07	% 07	% 08	% 09
Spolu majetok	13 203 868	10 748 470	15 414 533	-2 455 398	4 666 063	2 210 665	0,814	1,434	1,167	100,0	100,0	100,0
Neobežný majetok	8 613 917	5 738 581	10 725 394	-2 875 336	4 986 813	2 111 477	0,666	1,869	1,245	65,2	53,4	69,6
DNM	1 394	941	489	-453	-452	-905	0,000	0,520	0,351	0,0	0,0	0,0
DHM	8 561 704	5 622 467	10 637 220	-2 939 237	5 014 753	2 075 516	0,657	1,892	1,242	64,8	52,3	69,0
DFM	50 819	115 173	87 685	64 354	-27 488	36 866	2,266	0,761	1,725	0,4	1,1	0,6
Obežný majetok	4 544 177	4 923 935	4 600 909	379 758	-323 026	56 732	1,084	0,934	1,012	34,4	45,8	29,8
Zásoby	3 009 989	3 216 502	2 550 394	206 513	-666 108	-459 595	1,069	0,793	0,847	22,8	29,9	16,5
Dlhodobé pohľadávky	33	47	1 016	14	969	983	0,000	21,617	30,788	0,0	0,0	0,0
Krátkodobé pohľadávky	1 243 542	1 579 370	1 873 254	335 828	293 884	629 712	1,270	1,186	1,506	9,4	14,7	12,2
Finančné účty	290 613	128 016	176 245	-162 597	48 229	-114 368	0,441	1,377	0,606	2,2	1,2	1,1
Časové rozlíšenie	45 774	85 954	88 230	40 180	2 276	42 456	1,878	1,026	1,928	0,3	0,8	0,6

Zdroj: Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

V roku 2009 prevažnú časť celkového majetku tvoril neobežný majetok, ktorý v priebehu uvedeného obdobia tvoril až 69,58% a obežný majetok iba 29,85%. Neobežný majetok vo výške 10 725 394 € je tvorený dlhodobým majetkom nehmotným, hmotným a finančným. Na celkovom objeme obežného majetku sa finančné účty pohybovali okolo 1% avšak nárast evidujeme v roku 2007 na hodnotu 2,2%.

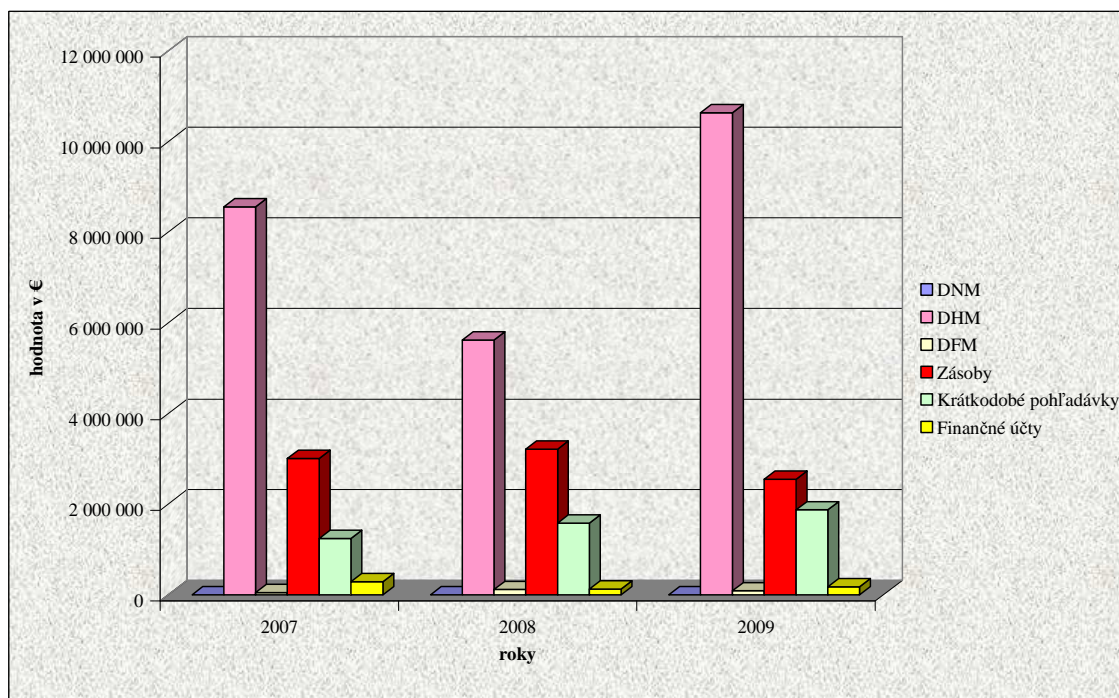
V štruktúre stálych aktív má najväčšie zastúpenie DHM v hodnote 10 637 220 €. DHM majetok stúpol oproti roku 2008 o 47,14%. Nárast nastal aj oproti roku 2007 o 19,51%. Pokles DHM bol zaznamenaný v roku 2008 o 34,33% voči roku 2007.

Obežné aktíva, ktoré sú tvorené zásobami, pohľadávkami a finančnými účtami predstavujú hodnotu 4 600 909 €, čím tvoria 29,85% podielu na celkovom majetku.

Zásoby sa na celkovom majetku podieľajú 16,55%, krátkodobé pohľadávky 12,15% a finančné účty 1,14%. V sledovanom období podnik vykazoval dlhodobé pohľadávky 1 016 €, čo predstavuje najvyššiu hodnotu za sledované časové obdobie. Časové rozlíšenie tvorilo na celkovom majetku v roku 2007 0,3%, v roku 2008 0,8% a v roku 2009 0,6%.

Pod štruktúrou pasív rozumieme štruktúru zdrojov, z ktorých je financovaný majetok podniku. Pasíva spoločnosti sú tvorené najmä vlastným imanom a cudzími zdrojmi.

Graf 3 Štruktúra aktív za sledované obdobie v celých €

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Tabuľka 2 Vývoj a štruktúra pasív v celých €

Ukazovateľ	Účtovný stav v celých €			Zmena			index			Štruktúra		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07	% 07	% 08	% 09
Spolu VI a záväzky	13203868	10748470	15414533	-2 455 398	4 666 063	2 210 665	0,814	1,434	1,167	100,0	100,0	100,0
Vlastné imanie	8728803	6410043	9768805	-2 318 760	3 358 762	1 040 002	0,734	1,524	1,119	66,1	59,6	63,4
Základné imanie	2782115	2782115	2782115	0	0	0	1,000	1,000	1,000	21,1	25,9	25,9
Cudzie zdroje	3452859	4170130	5456774	717 271	1 286 644	2 003 915	1,208	1,309	1,580	26,2	38,8	50,8
Rezervy	80628	92173	86956	11 545	-5 217	6 328	1,143	0,943	1,078	0,6	0,9	0,8
Dlhodobé záväzky	1203012	1093275	1038210	-109 737	-55 065	-164 802	0,909	0,950	0,863	9,1	10,2	9,7
Krátkodobé záväzky	925344	1229827	1179567	304 483	-50 260	254 223	1,329	0,959	1,275	7,0	11,4	11,0
Bankové úvery	1243875	1754855	3152041	510 980	1 397 186	1 908 166	1,411	1,796	2,534	9,4	16,3	29,3
z toho dlhodobé	342860	156361	1301110	-186 499	1 144 749	958 250	0,456	8,321	3,795	2,6	1,5	12,1
krátkodobé	901015	1598494	1850931	697 479	252 437	949 916	1,774	1,158	2,054	6,8	14,9	17,2
Krátkodobé finančné výp.	0	0	0	0	0	0	0,000	0,000	0,000	0,0	0,0	0,0
Časové rozlíšenie	1022206	168297	188954	-853 909	20 657	-833 252	0,165	1,123	0,185	7,7	1,6	1,8

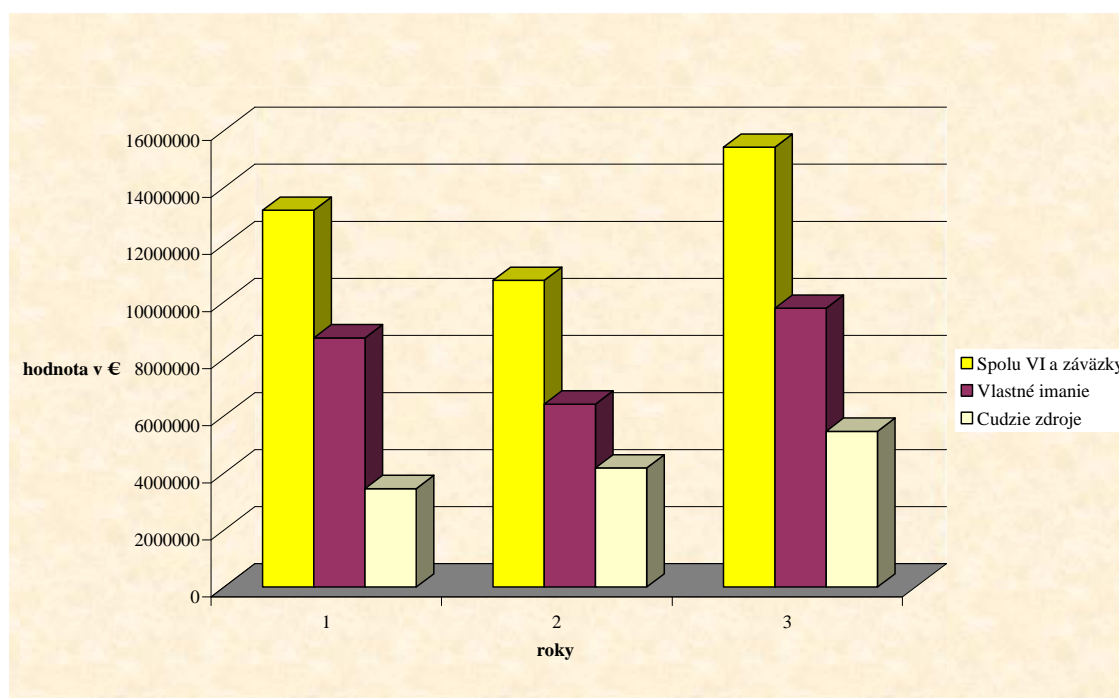
Vlastné imanie spoločnosti vzrástlo na hodnotu 9 768 805 € v porovnaní s rokom 2008, čo činí 34,38%. Najnižšia hodnota v sledovanom období bola v roku 2008. V uvedenom roku 2008 dosahovala hodnotu 6 410 043 €, čím poklesla o 26,56% v porovnaní s rokom 2007. Hodnota základného imania zostala počas sledovaného obdobia nezmenená, predstavovala výšku 2 782 115 €.

Vlastné imanie v roku 2009 tvorilo 36,63% celkových pasív. Hodnota základného imania so svojou hodnotou 2 782 115 € sa počas celého sledovaného obdobia nemení, ale mení sa jeho percentuálne zastúpenie na vlastnom imaní a to kvôli hodnote vlastného imania. Cudzie zdroje sa na celkovom imaní podieľajú podielom na úrovni

26-35%. Výrazný nárast nastal v roku 2009, kedy dosiahol hodnotu až 35,40%. Tento vývoj ovplyvnil práve bankový úver, ktorý v roku 2009 narástol až na úroveň 29%. V predchádzajúcom období sa bankové úvery pohybovali na úrovni 10-16%.

Krátkodobé záväzky tvoria 7,65% celkových pasív v roku 2009. Počas ostatných rokov dosahoval podiel krátkodobých záväzkov na celkových pasívach hodnotu v rozpätí 7-11%. Dlhodobé záväzky sa udržiavali na úrovni 9-11% podielu na cudzích zdrojoch. Vývoj podielu týchto položiek na cudzích zdrojoch je relatívne konštantný.

Graf 4 Štruktúra pasív za sledované obdobie v celých €

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

4.3.2 Vzťah medzi majetkom a zdrojmi jeho krytia – zlaté bilančné pravidlo

Pri horizontálnej analýze sa vychádza z výsledkov uvedených v účtovných výkazoch. Pri výpočtoch sa berú do úvahy zmeny absolútnych hodnôt, ale aj percentuálne zmeny jednotlivých položiek po riadkoch – horizontálne. Berie sa do úvahy štruktúra aktív a pasív, ktorá skúma vzťahy medzi majetkom a zdrojmi jeho krytia. Hodnotí sa pomocou takzvaného zlatého bilančného pravidla.

Tabuľka 3 **Posúdenie financovania obežného majetku za sledované obdobie v celých €**

Ukazovateľ	Učtovný stav v v celých €			Zmena			index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07
Obežný majetok - dlh. pohľadávky	4 544 144	4 923 888	4 599 893	379744	-323 995	55 749	1,084	0,934	1,012
Krátkodobý cudzí kapitál	1 826 359	2 828 321	3 030 498	1001962	202 177	1 204 139	1,549	1,071	1,659
Čistý pracovný kapitál (+); Nekrytý dlh (-)	2 717 785	2 095 567	1 569 395	-622218	-526 172	-1 148 390	0,771	0,749	0,577

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Tabuľka 4 **Posúdenie financovania neobežného majetku za sledované obdobie v celých €**

Ukazovateľ	Učtovný stav v celých €			Zmena			index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07
Neobežný majetok	8 613 950	5 738 628	10 726 410	-2 875 322	4 987 782	2 112 460	0,666	1,869	1,245
Vlastné imanie	8 728 803	6 410 043	9 768 805	-2 318 760	3 358 762	1 040 002	0,734	1,524	1,119
Dlhodobé záväzky	1 203 012	1 093 275	1 038 210	-109 737	-55 065	-164 802	0,909	0,950	0,863
Dlhodobé úvery	342 860	156 361	1 301 110	-186 499	1 144 749	958 250	0,456	8,321	3,795
Dlhodobý kapitál spolu	10 274 675	7 659 679	12 108 125	-2 614 996	4 448 446	1 833 450	0,745	1,581	1,178
Dlhodobý kapitál - neobežný majetok(+)	1 660 725	1 921 051	1 381 715	260 326	-539 336	-279 010	1,157	0,719	0,832

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Zlaté bilančné pravidlo vyžaduje, aby bol neobežný majetok krytý dlhodobým majetkom, čiže vlastným kapitálom a dlhodobým cudzím kapitálom. Hodnota ukazovateľa je vyššia ako 1. Uvedená podmienka je v našom prípade splnená, preto hovoríme, že podnik je prekapitalizovaný. Počas celého sledovaného obdobia hodnota dlhodobého kapitálu je väčšia ako hodnota neobežného majetku s prihliadnutím na dlhodobé pohľadávky. Neplatí však pravidlo, že „čím vyšší ukazovateľ, tým lepšie“, pretože dlhodobé zdroje sú spravidla drahšie ako krátkodobé a používať ich vo veľkej miere na krátkodobé potreby by bolo veľmi nehospodárne.

4.3.3 Analýza ukazovateľov aktivity

Ukazovatele aktivity vyjadrujú ako efektívne podnik hospodári so svojimi aktívmi.

Tabuľka 5 Ukazovatele aktivity

Ukazovateľ	Učtovný stav v dňoch			Zmena			index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07
Doba obratu zásob	x	x	x	x	x	x	x	x	x
vo vzťahu k tržbám	196	210	208	13	-2	12	1,069	0,992	1,060
vo vzťahu k nákladom	254	272	274	17	2	19	1,069	1,008	1,077
Doba inkasa pohľadávok	81	103	153	22	50	72	1,270	1,484	1,885
Doba splácania záväzkov	x	x	x	x	x	x	x	x	x
vo vzťahu k tržbám	119	185	247	65	63	128	1,549	1,341	2,076
vo vzťahu k nákladom	154	239	325	85	86	171	1,549	1,362	2,109
Doba obratu celkového majetku	862	701	1259	-160	557	397	0,814	1,794	1,461
Obrat celkového majetku	0,4236	0,5204	0,2900	0,0968	-0,4236	-0,5204	1,228	0,557	0,685

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Doba obratu zásob sa v sledovanom období predlžovala zo 196 dní v roku 2007 na 208 dní v roku 2009. To je zároveň aj maximálna hodnota ukazovateľa v sledovanom období. Čím je doba obratu zásob kratšia, tým sa zásoby v podniku efektívnejšie využívajú.

Podnik si vylepšuje peňažný tok tým, že platí svoje záväzky pomalšie. Signalizuje to problémy s platobnou schopnosťou. Niekedy pokles doby obratu zásob môže signalizovať platobnú neschopnosť a teda problémy s obstarávaním zásob.

Doba inkasa pohľadávok z hodnoty 81 dní v roku 2007 postupne narastala k hodnote 153 dní v roku 2009. Doba inkasa vyjadruje priemernú dobu, ktorá udáva rozdiel medzi časom predaja a platbou, vyjadruje účinnosť obchodnej a inkasnej politiky podniku.

O čase, za aký je podnik schopný uhradiť svoje záväzky, hovorí doba splácania záväzkov. V našom prípade sa doba splácania záväzkov postupne predlžovala zo 119 dní v roku 2007 na 185 dní v roku 2008 až na 247 dní v roku 2009, čo je nárast až o 128 dní v porovnaní s rokom 2007.

4.3.4 Analýza ukazovateľov rentability

Rentabilita je pomer dosiahnutého efektu prostriedkom vynaloženým na dosiahnutie tohto efektu. Prakticky predstavuje analýzu vlastného imania záväzkov. Spoločným znakom všetkých podnikateľských subjektov je snaha maximalizovať zisk, ale maximalizácia zisku nemôže byť chápaná ako maximalizácia rentability celkového kapitálu, ale len ako maximalizácia rentability vlastného kapitálu.

Tabuľka 6 Ukazovateľ rentability

Ukazovateľ	Učtovný stav			Zmena			index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07
Rentabilita celkového kapitálu	0,0158	0,0194	-0,0300	0,0036	-0,0494	-0,0458	1,228	-1,550	-1,904
Rentabilita vlastného kapitálu	0,0123	0,0167	-0,0730	0,0044	-0,0898	-0,0853	1,362	-4,360	-5,937
Rentabilita základného imania	0,0386	0,0386	-0,2564	0,0000	-0,2949	-0,2949	1,000	-6,645	-6,644
Rentabilita celkových tržieb	0,0192	0,0192	-0,1595	0,0000	-0,1787	-0,1787	1,000	-8,314	-8,313
Rentabilita celkových výnosov	0,0131	0,0131	-0,1108	0,0000	-0,1239	-0,1239	1,000	-8,470	-8,469
Rentabilita pridanej hodnoty	0,0549	0,0549	-0,7624	0,0000	-0,8174	-0,8174	1,000	-13,877	-13,875
Rentabilita osobných nákladov	0,0537	0,0537	-0,4040	0,0000	-0,4577	-0,4577	1,000	-7,521	-7,520
Rentabilita celkových nákladov	0,0133	0,0133	-0,0998	0,0000	-0,1130	-0,1130	1,000	-7,525	-7,525
Úhrnná výnosnosť celkového kapitálu	0,6213	0,7633	0,4175	0,1419	-0,3457	-0,2038	1,228	0,547	0,672

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Ukazovateľ rentability celkového kapitálu v roku 2009 dosiahol zápornú hodnotu -0,0300 vďaka strate, ktorá bola dosiahnutá v podniku. V roku 2008 je badať nárast na hodnotu 0,0194 z hodnoty 0,0158 v roku 2007.

Pri rentabilite vlastného kapitálu je vývoj obdobný. Jeho hodnota postupne klesá. V roku 2008 hodnota mierne stúpla na 0,0167, avšak v roku 2009 nadobúda zápornú hodnotu -0,0730 v dôsledku záporného výsledku hospodárenia. Rentabilita vlastného kapitálu hodnotí výnosnosť kapitálu a udáva do akej miery podnik reprodukuje vlastné zdroje. Rentabilita vlastného kapitálu v rokoch 2007 a 2008 bola nižšia ako rentabilita celkového kapitálu. Dôvodom tohto stavu bola nerovnica podľa ktorej, ak je rentabilita celkového kapitálu vyššia ako priemerná úroková miera požičaného kapitálu, vtedy rentabilita vlastného kapitálu je vyššia ako rentabilita celkového kapitálu a opačne. Z uvedeného vyplýva, že náklad na požičaný kapitál bol vyšší ako bola rentabilita celkového kapitálu.

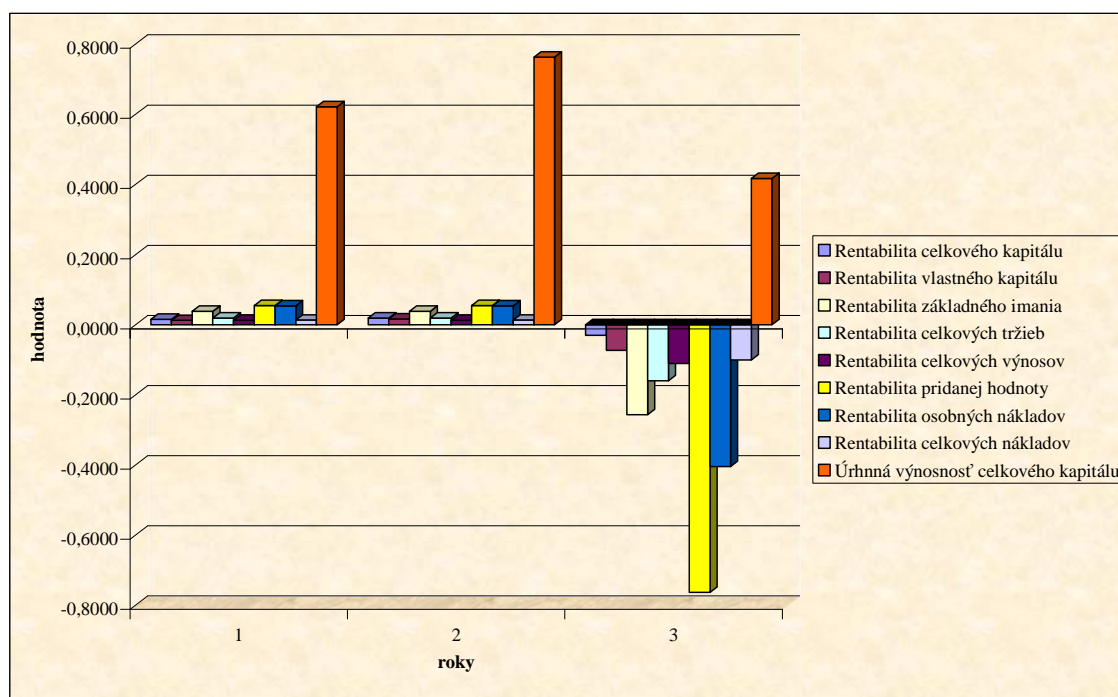
Rentabilita základného imania má tiež klesajúcu tendenciu.

Rentabilita celkových tržieb charakterizuje trhovú úspešnosť podniku. Vývoj ukazovateľa na základe zaznamenaného poklesu hodnotíme negatívne. V rokoch 2007 a 2008 je hodnota daného ukazovateľa kladná a v roku 2009 dochádza k zníženiu na zápornú hodnotu. Je to spôsobené záporným výsledkom hospodárenia v danom podniku.

Rentabilita celkových výnosov nám hovorí, koľko zisku nám pripadá na jednu jednotku výnosov, má v roku 2009 zápornú hodnotu -0,1108.

Hodnoty ukazovateľov rentability celkových nákladov a rentability výnosov majú za sledované obdobie klesajúcu tendenciu

Graf 5 Ukazovatele rentability

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

4.3.5 Analýza ukazovateľov likvidity

Likvidita informuje o tom, aká je pravdepodobnosť, že podnik nebude schopný platiť všetky svoje krátkodobé záväzky. Na jej analýzu využívame najmä pomerové ukazovatele.

Tabuľka 7 Vývoj ukazovateľov likvidity

Ukazovateľ	Učtovný stav			Zmena			index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07
Celková likvidita	2,4881	1,7409	1,5179	-0,747	-0,223	-0,970	0,700	0,872	0,610
Bežná likvidita	0,8400	0,6037	0,6763	-0,236	0,073	-0,164	0,719	1,120	0,805
Pohotová likvidita	0,1591	0,0453	0,0582	-0,114	0,013	-0,101	0,284	1,285	0,365
Prevádzková celková likvidita	4,9108	4,0037	3,8996	-0,907	-0,104	-1,011	0,815	0,974	0,794
Prevádzková bežná likvidita	0,8400	0,6037	0,6763	-0,236	0,073	-0,164	0,719	1,120	0,805
Prevádzková pohotová likvidita	0,1591	0,0453	0,0582	-0,114	0,013	-0,101	0,284	1,285	0,365

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

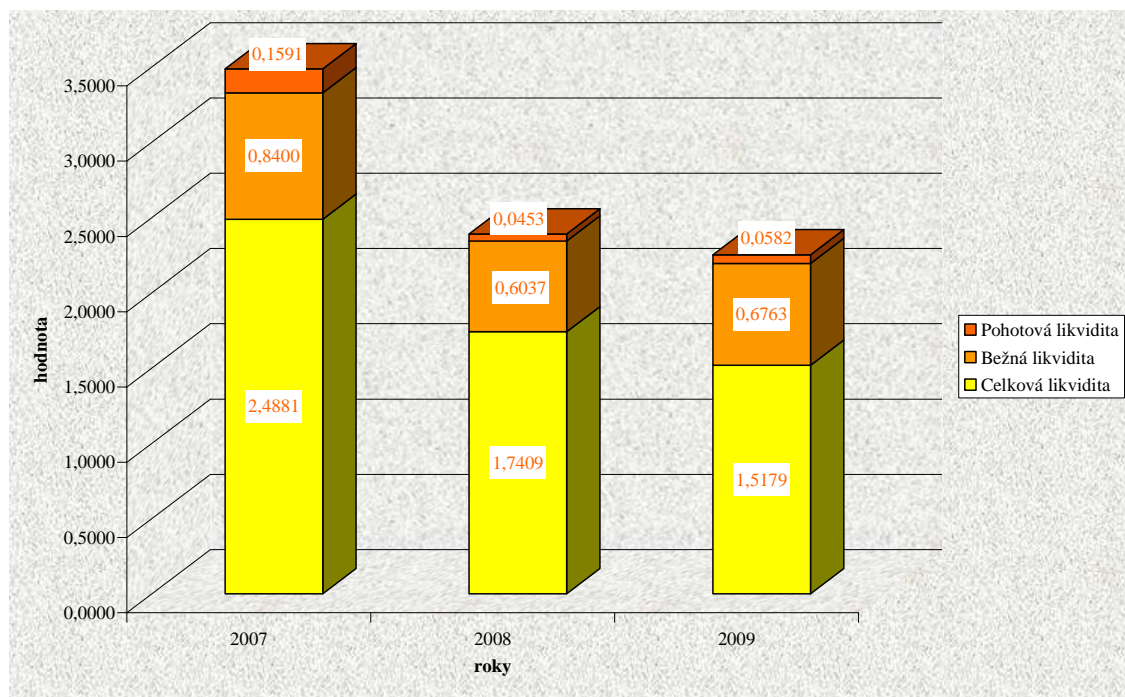
Celková likvidita uvádza podiel krátkodobých dlhov na financovaní obežného majetku. Celková likvidita podniku počas sledovaného obdobia klesala z hodnoty 2,4881 v roku 2007 až na hodnotu 1,5179 v roku 2009. Vzhľadom na odporúčané

hodnoty sa podnik v celom sledovanom období pohyboval v požadovanom intervale hodnôt 1,5-2,5, pričom blízko krajných hodnôt sa nachádzal v rokoch 2007 a 2009.

Bežná likvidita vypovedá o schopnosti podniku zaplatiť krátkodobé dlhy bez predaja zásob. Hodnota 0,8400 v roku 2007 sa najviac priblížila k odporúčanému dolnému krajnému bodu požadovaného intervalu 1,0-1,5. V nasledujúcich rokoch hodnota poklesla na úroveň 0,6, čo môžeme negatívne hodnotiť vo vývoji podniku.

Pohotovú likviditu vyjadruje podiel krátkodobých dlhov, ktoré môže podnik okamžite uhradiť. Počas sledovaného obdobia pohotovú likviditu nadobúdala veľmi nízke hodnoty v porovnaní s odporúčanými hodnotami 0,2-0,8. V roku 2007 sa podniku podarilo priblížiť na úroveň dolnej hranice intervalu odporúčaných hodnôt, keď sa dosahovala hodnota 0,1591. V roku 2008 nadobúdala hodnotu 0,0453 a v roku 2009 0,0582.

Graf 6 Vývoj ukazovateľov likvidity

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

4.3.6 Ukazovatele zadlženosti

Ukazovateľ zadlženosti definuje aký objem cudzieho kapitálu sa podieľa na krytí majetku podniku. Čím väčší je podiel vlastného kapitálu na celkovom, tým je podnik stabilnejší.

Tabuľka 8 Ukazovatele zadlženosti

Ukazovateľ	Učtovný stav			Zmena			index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07
Stupeň samofinancovania	0,6611	0,5964	0,6337	-0,0647	0,0374	-0,0273	0,902	1,063	0,959
Celková zadlženosť	0,2615	0,3880	0,3540	0,1265	-0,0340	0,0925	1,484	0,912	1,354
Finančná páka	1,5127	1,6768	1,5779	0,1641	-0,0989	0,0653	1,109	0,941	1,043
Úverová zaťaženosť	0,0942	0,1633	0,2045	0,0691	0,0412	0,1103	1,733	1,252	2,171
Úrokové krytie	1,4690	1,4690	-4,0105	0,0000	-5,4795	-5,4796	1,000	-2,730	-2,730
Úrokové krytie vrátane odpisov	9,3592	9,3595	3,4533	0,0003	-5,9062	-5,9059	1,000	0,369	0,369
Platobná neschopnosť	0,7441	0,7787	0,6297	0,0346	-0,1490	-0,1144	1,046	0,809	0,846

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Celková zadlženosť podniku v roku 2007 dosahovala hodnotu na úrovni 0,2615. V nasledujúcom roku 2008 vzrástla na 0,3880, čo je zároveň aj najvyššia hodnota za sledované obdobie. V roku 2009 zaznamenávame mierny pokles na hodnotu 0,3540.

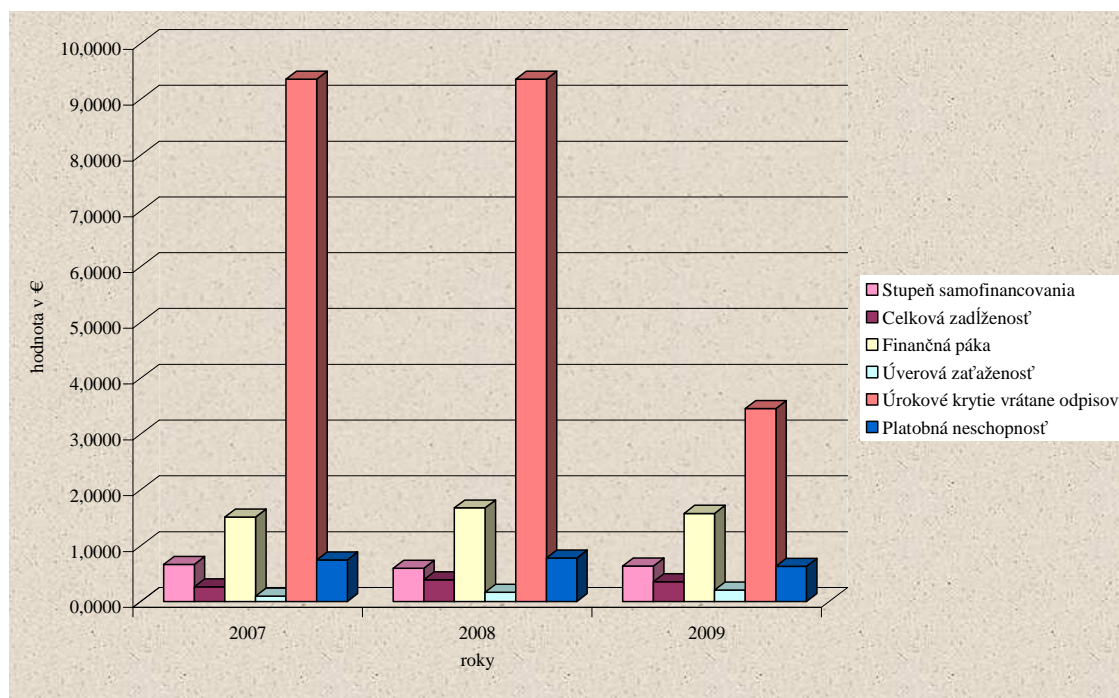
Stupeň samofinancovania je ukazovateľ, ktorý hovorí o podiele vlastného kapitálu na celkovom kapitále. V rokoch 2007-2009 sa výrazne nemení a nadobúda hodnotu okolo 0,6.

Úverová zaťaženosť sa zvyšovala. Vzrástla na hodnotu 0,2045 v roku 2009, čím sa zvýšila úverová zaťaženosť o 0,0942, čo predstavuje hodnotu ukazovateľa za rok 2007.

Ukazovateľ finančná páka nám poskytuje informáciu o financovaní aktív z vlastných zdrojov. Hodnota tohto ukazovateľa v roku 2009 miene poklesla v porovnaní s rokom 2008 a to z hodnoty 1,6768 na hodnotu 1,5779.

Vzhľadom na vývoj platobnej neschopnosti môžeme konštatovať, že minimálnu hodnotu 0,6297 v sledovanom trojročnom období dosahuje práve v roku 2009. Hodnota 0,7787 po miernom zvýšení v roku 2008 a to z hodnoty 0,7441 v roku 2007 začala postupne klesať. Platobná neschopnosť udáva pomer krátkodobých záväzkov a krátkodobých pohľadávok. Rozlišujeme prvotnú a druhotnú platobnú neschopnosť. Hodnota ukazovateľov počas celého obdobia bola nižšia ako 1, preto hovoríme o druhotnej platobnej neschopnosti podniku.

Graf 7 Ukazovatele zadlženosti

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

4.3.7 Analýza ukazovateľov cash flow

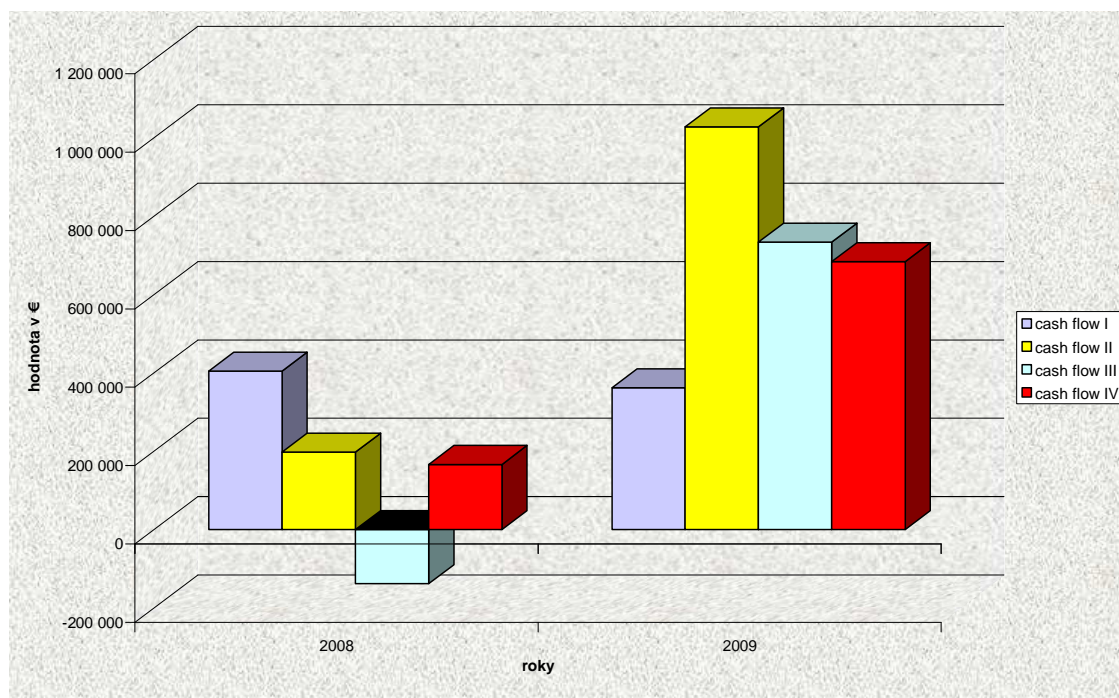
Cash flow I. vykazoval za sledované obdobie pokles. Z hodnoty 404 687 € sa znížil na 362 377 € t.j. o 42 310 €. Cash flow II dosiahol v roku 2008 hodnotu 198 174 €, do roku 2009 vzrástol na 1 028 485 €. Túto zmenu pozitívne ovplyvnila výška zásob. Cash flow III. stúpol zo zápornej hodnoty -137 654 € v roku 2008 na kladnú hodnotu 734 601 € v roku 2009. Cash flow IV. sa obdobne ako cash flow III. vyvíjal priaznivo, stúpol do roku 2009 o hodnotu 517 512 €.

Tabuľka 9 Stav a vývoj ukazovateľov cash flow I. –IV. v celých €

Ukazovateľ	2008	2009
Cash flow I.	404 687	362 377
Cash flow II.	198 174	1 028 485
Cash flow III.	-137 654	734 601
Cash flow IV.	166 829	684 341

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Obrázok 8 Vývoj ukazovateľov cash flow I. – IV. v celých €

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Tabuľka 10 Vstupné ukazovatele pre výpočet cash flow v celých €

Ukazovateľ	Účtovný stav v €			Zmena			index		
	2007	2008	2009	08-07	09-08	09-07	08/07	09/08	09/07
Čistý zisk	107 349	107 338	-713 229	-11	-820 567	-820 578	1,000	-6,645	-6,644
Odpisy dlhodobého majetku	1 179 878	1 179 893	1 062 442	15	-117 451	-117 436	1,000	0,900	0,900
Časové rozlíšenie na strane majetku	45 774	85 954	88 230	40 180	2 276	42 456	1,878	1,026	1,928
Časové rozlíšenie na strane VI a záv.spol	1 022 206	168 297	188 954	-853 909	20 657	-833 252	0,165	1,123	0,185
Stav rezerv	80 628	92 173	86 956	11 545	-5 217	6 328	1,143	0,943	1,078
Stav zásob	3 009 989	3 216 502	2 550 394	206 513	-666 108	-459 595	1,069	0,793	0,847
Stav krátkodobých pohľadávok	1 243 542	1 579 370	1 873 254	335 828	293 884	629 712	1,270	1,186	1,506
Stav krátkodobých záväzkov	925 344	1 229 827	1 179 567	304 483	-50 260	254 223	1,329	0,959	1,275

Zdroj: Súvaha, vlastné výpočty

Tabuľka 11 Výpočet net cash flow v celých €

Ukazovateľ	2008	2009
Výsledok hospodárenia po zdanení	107 338	-713 229
Odpisy	1 179 893	1 062 442
Zmena stavu rezerv	11 545	-5 217
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane majetku	40 180	2 276
Zmena stavu časového rozlíšenia na strane VI a záväzkov spolu	-853 909	20 657
Zmena stavu zásob	206 513	-666 108
Zmena stavu krátkodobých záväzkov	304 483	-50 260
Zmena stavu krátkodobých pohľadávok	335 828	293 884
Zmena stavu krátkodobého finančného majetku	0	0
Cash flow z hospodárskej činnosti	166 829	684 341
Zmena stavu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	-2 939 690	5 014 301
Odpisy dlhodobého majetku	1 179 893	1 062 442
Zmena stavu dlhodobého finančného majetku	64 354	-27 488
Cash flow z investičných aktivít	1 695 443	-6 049 255
Zmena stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie	0	0
Zmena stavu krátkodobých bank. úverov a finančných výpomocí	697 479	252 437
Zmena stavu dlhodobých pohľadávok	14	969
Zmena stavu dlhodobých záväzkov	-109 737	-55 065
Zmena stavu dlhodobých bankových úverov	-186 499	1 144 749
Zmena stavu vlastného imania	-2 318 760	3 358 762
Výsledok hospodárenia po zdanení	107 338	-713 229
Cash flow z finančných aktivít	-2 024 869	5 413 143
Net cash flow	-162 597	48 229
Stav pen. prostriedkov na začiatku obdobia	290 613	128 016
Net cash flow	-162 597	48 229
Stav pen. prostriedkov na konci obdobia	128 016	176 245

Zdroj: Výkaz ziskov a strát, vlastné výpočty

Výkaz cash flow poskytuje informácie o príjmoch a výdavkoch, o konečnom stave peňažných prostriedkov. Vyjadruje schopnosť tvoriť z vlastnej hospodárskej činnosti finančné zdroje, ktoré je možné použiť na financovanie hmotných a nehmotných investícií, vyplácanie dividend, uhrádzanie splatných záväzkov.

Stĺpcové usporiadanie cash flow znamená, vertikálne zostavenie výkazu, ktorý oddelene sleduje tvorbu a použitie finančných zdrojov vo sfére obvyklej hospodárskej činnosti z vnútorným členením na položky, ktoré upravujú zisk, oddelene vykazuje tvorbu a využitie finančných prostriedkov vo sfére investičnej činnosti a oddelene sleduje

tvorbu dlhodobých finančných zdrojov pri financovaní jednoduchej a rozšírenej reprodukcie podniku.

Bilancia spočíva v porovnaní použitia peňažných prostriedkov so zdrojmi. V roku 2009 684 341 € vynaložil na hospodársku činnosť, čo predstavovalo zvýšenie oproti roku 2008 o 517 512 €. Peňažné toky z investičných aktivít dosiahli v roku 2008 hodnotu 1 695 443 € a v roku 2009 hodnotu -6 049 255 €. Stav finančného majetku dosiahol v roku 2009 hodnotu 5 413 143 € a v roku 2008 mal zápornú hodnotu vo výške -2 024 869 €. Celkový cash flow, čiže cash flow zo samofinancovania, resp. net cash flow dosiahol v roku 2009 hodnotu 48 229 € oproti roku 2008 kedy mal zápornú hodnotu -162 597 €. Net cash flow je rozdelený do štyroch skupín ako sa uvádza v tabuľke 11.

5 ZÁVER

Účelom bakalárskej práce bolo posúdiť finančnú analýzu poľnohospodárskeho podniku t.j. akciovej spoločnosti POLNOHOSPODÁR Nové Zámky. Podkladmi pre výpočet ukazovateľov finančnej analýzy boli súvaha a výkaz ziskov a strát.

V každom zo sledovaných rokov okrem posledného roku 2009 dosiahol Poľnohospodársky podnik zisk. Ťažká situácia u prvovýrobcov bola znásobená ešte hospodárskou krízou.

I napriek tomu, že ju očakávali, prvými príznakmi jej dopadu bola neschopnosť zaplatiť záväzky. Ich platby obyčajne prebiehali ku koncu roka.

Vývoj výsledkov hospodárenia z hospodárskej činnosti v priebehu sledovaného obdobia poklesol až na stratu t.j. v roku 2009 na úroveň -713,229 tis. €. Príspevok výsledku hospodárenia z mimoriadnej činnosti je skutočne minimálny na úrovni maximálne 12,282 tis. €.

Hodnota celkovej likvidity na úrovni 1,5182 bola najnižšia v roku 2009. Financovanie krátkodobého majetku z dlhodobých zdrojov napomáha znižovať riziko svojej platobnej neschopnosti iba v prípade, že nebude realizovať časť svojej produkcie na trhu s poľnohospodárskymi komoditami, z dôvodu očakávaného zvyšovania cien v budúcom období..

Pri bežnej likvidite podnik nedosahuje odporúčané hodnoty.

Zlepšenie by nastalo zvýšením produkcie a jej následného predaja. Výroba v roku 2009 mala hodnotu 4 292 757 € a oproti roku 2008 poklesla o 1 953 475 €.

Hospodárska kríza v roku 2009 sa v podniku prejavila, čo spôsobilo dosiahnutie

zápornej hodnoty rentability na úrovni -0,0388. Realizačné ceny na trhu

s poľnohospodárskymi komoditami klesali a v dôsledku toho výrazne poklesli tržby.

Aktivita podniku vedie k vytváraniu čo najvyššieho stavu. Doba obratu zásob dosiahla

208 dní. Inkaso pohľadávok podniku sa postupne zvyšuje, preto je nutné prehodnotiť politiku poskytovania obchodných úverov svojim odberateľom.. Môže sa stať, že sa

dostane do druhej platobnej neschopnosti voči veriteľom, čo mu prinesie iba

dodatočné náklady v podobe pokút a poplatkov z omeškania. Doba inkasa pohľadávok

je 153 dní v roku 2009, pričom doba splatnosti je 96 dní.

Zvýšenie zadlženosti podniku v roku 2009 na 0,3540 bola spôsobená realizáciou investícií, ktoré im prinesú určitú konkurencie schopnosť. Je to výhodnejšie zrealizovať v súčasnosti vďaka príspevkom z fondov EU. Zvýšená úverová záťažnosť 0,2045 spôsobil pokles samofinancovania na 0,5272.

Na základe analýzy je možné hovoriť o silných stránkach podniku: skúsený a vysokokvalifikovaný manažment, zabezpečenie odbytu výrobkov u veľkých odberateľoch na základe dlhodobých zmlúv, zníženie krátkodobých cudzích zdrojov. Slabé stránky: výpadok produkcie, pokles tržieb z vlastných výrobkov, záporný hospodársky výsledok, zvýšenie zadlženosti.

5.1 Návrh využitia výsledkov

Po konzultácii s vedením firmy na základe analýzy a následne zistených skutočností navrhujem:

- ✓ znížiť stavy dlhodobých pohľadávok
- ✓ zvýšiť kvalitu produkcie pri minimálnom ekonomickom zaťažení
- ✓ zníženie výrobných nákladov
- ✓ realizovať úsporné opatrenia
- ✓ zvýšiť počet uzavretých dlhodobých zmlúv na odpredaj vlastne produkcie
- ✓ dotácie maximálnej miere využiť na financovanie rozvoja
- ✓ odstránenie neproduktívnej činnosti, úsporné opatrenia
- ✓ zvýšiť kvalitu produkcie pri minimalizovaní nákladov

6 ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. Bielik, Peter. 2006. Podnikové hospodárstvo. 1. vyd. Nitra : SPU, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-698-5
2. Obchodný zákonník novelizovaný zákonom č. 432/2004 Z. z § 5 , § 2
3. Synek, Miroslav – kolektív. 2002. Podniková ekonomika. 475 s. ISBN 80-7179-736 7
5. Belica, Milan. 2002. Podnikové Financie. 1. vyd. Nitra : SPU, 2002. 171 s. ISBN 80-8069-006-5
6. Bielik, Peter. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 94-95 s. ISBN 978-80-552-0010-1
12. Zalai, Karol. – Kalafutová Ľudmila – Šnircová Jana. 2004. Finančno-ekonomická analýza podniku. 4. vyd. Bratislava : Sprint, 2004. 305 s. ISBN 80-88848-89-1
14. Bielik, P. – Gurčík, Ľ. – Dvořák, M. – Blcháč, J. 2002. Ekonomika podnikov. 1. vyd. Nitra : SPU, 2002. 184 s. ISBN 80-8069-069-3-552-0010-1
14. LESÁKOVEJ, Ľ a kol. 2007. Finančno-ekonomická analýza podniku. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2007, 21 s. ISBN 978-80-8083-379-4
16. Obtulovič, P. 1998. Finančná analýza podnikov s využitím matematicko-štatistických postupov. Nitra. SPU, 1998. 215 s. ISBN 80-71-37-482-2
17. Máče, M. 2006. Finanční analýza obchodních státních organizací: praktické příklady a použití. 1. vyd. Praha. Grada Publishing, 2006. 23 s. ISBN 80-247-1558-9
18. Kráľovič, J., Vlachynského, K., Markoviča, P. 2002. Finančný manažment. Bratislava. IURA EDITION, 2002. 419 s. ISBN 80-89047-17-3
19. Koššo, T. 2004. Financia a mena. Nitra: SPU, 2004. 93 s. ISBN 80-8069-386-20
20. Gurčík, Ľ. 2004. Podnikateľská analýza a kontroling. Nitra: SPU, 2004. 27-29 s. ISBN 80-8069-449-4
21. Bielik, P. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 144 – 152 s. ISBN 978-80-552-0010-1

22. Janok, M. 2000. Ukazovatele finančnej analýzy podniku. Bratislava, 2000. 17 s. ISBN 80-8069-725-6
24. Sedlák, M. kol. 2007. podnikové hospodárstvo. 1. vyd. Bratislava: IURA edition,, 2007. 249 s. ISBN 978-80-8078-093-7
25. Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.
26. Vlachynský, K. 1999. Podnikové financie. Bratislava: Suvaha s.r.o., 1999. 164 s. ISBN 80-92456-1-1
27. Sedláček, J. 2009. Finanční analýza podniku. 1. vyd. Brno. Computer Press a.s. 2009. 34 s. ISBN 978-80-251-1830-6
28. Bielik, P. 2008. Podnikové hospodárstvo. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. 193 s. ISBN 978-80-552-0010-1
29. Alexy, J. 2005. Finančná a ekonomická analýza. IRIS Bratislava, 2005. 42 - 43 s. ISBN 80-89018-90-4
30. Gurčík, L. 2009. Príklady a cvičenia z finančno-ekonomickej analýzy. Nitra, SPU, 2009.40 s. ISBN 978-80-552-0296-9

7 PRÍLOHY

Príloha A: CD médium – bakalárska práca v elektronickej forme

Príloha B: Súvaha za roky 2007 – 2009 v celých €

Príloha C: Výkaz ziskov a strát za roky 2007 – 2009 v celých €

5.	Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	046			
6.	Odložená daňová pohľadávka (481A)	047			
C.III.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	1 243 542	1 579 370	1 873 254
C.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku (311A, 312A, 313A, 314A, 315A, 31XA) - 391A	049	910 044	978 124	840 538
2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (351A) - 391A	050			
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku (351A) - 391A	051	68 014		
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu (354A, 355A, 358A, 35XA) - 391A	052	0	0	0
5.	Sociálne zabezpečenie (336) - 391A	053			
6.	Daňové pohľadávky (341, 342, 343, 345) - 391A	054	263 559	593 453	1 029 394
7.	Iné pohľadávky (335A, 33XA, 371A, 373A, 374A, 375A, 376A, 378A) - 391A	055	1 925	7 793	3 322
C.IV.	Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	290 613	128 016	176 245
C.IV.1.	Peniaze (211, 213, 21X)	057	3 751	7 043	4 265
2.	Účty v bankách (221A, 22X +/- 261)	058	286 862	120 973	171 980
3.	Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok 22XA	059			
4.	Krátkodobý finančný majetok (251, 253, 256, 257, 25X) - /291, 29X/	060			
5.	Obstarávaný krátkodobý finančný majetok (259) - 291	061			
D.	Časové rozlíšenie r.063 až 064	062	45 774	85 954	88 230
D. 1.	Náklady budúcich období dlhodobé (381, 382)	063	22 837	21 611	2 943
2.	Náklady budúcich období krátkodobé (381, 382)	064			32 579
3.	Príjmy budúcich období (385)	064	22 937	64 343	52 708
	Kontrolné číslo súčet (r.001 až 064)	888	52 746 761	42 843 583	61 517 194

STRANA PASÍV					
Označenie	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
	Spolu vlastné imanie a záväzky r.066 + r.086 + r.116	065	13 203 868	10 748 470	15 414 533
A.	Vlastné imanie r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.085	066	8 728 803	6 410 043	9 768 805
A. I.	Základné imanie súčet (r.068 až 070)	067	2 782 115	2 782 115	2 782 115
A. I. 1.	Základné imanie (411 alebo +/- 491)	068	2 782 115	2 782 115	2 782 115
	2. Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely (-/- 252)	069			
	3. Zmena základného imania +/- 419	070			
A. II.	Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)	071	4 136 428	4 132 742	4 105 252
A. II. 1.	Emisné ážio (412)	072			
	2. Ostatné kapitálové fondy (413)	073	3 742 382	3 742 386	3 742 386
	3. Zákonný rezervný fond (Nedeliteľný fond) z kapitálových vkladov (417, 418)	074	534 090	534 077	534 077
	4. Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (+/- 414)	075	-95 764	-99 438	-126 928
	5. Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastí (+/- 415)	076	-44 280	-44 283	-44 283
	6. Oceňovacie rozdiely z precenenia pri splnutí a rozdelení (+/- 416)	077			
A.III.	Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)	078	1 741 319	1 810 239	1 869 474
A.III.1.	Zákonný rezervný fond (421)	079	30 505	37 401	48 123
	2. Nedeliteľný fond (422)	080			
	3. Štatutárne fondy a ostatné fondy (423, 427, 42X)	081	1 710 814	1 772 838	1 821 351
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.083 až 084	082	0	45 348	82 556
A.IV.1.	Nerozdelený zisk minulých rokov (428)	083		45 348	82 556
	2. Neuhradená strata minulých rokov (-/- 429) výsledok hospodárenia začiatkom obdobia +/- 1.001 - (r.007 + r.071 + r.078 + r.082 + r.086 + r.116)	084			
A.V.		085	68 941	-2 360 401	929 408
B.	Cudzie zdroje z r.087 + r.091 + r.102 + r.112	086	3 452 859	4 170 130	5 456 774
B.I.	Rezervy súčet (r.088 až r.090)	087	80 628	92 173	86 956
B.I.1.	Rezervy zákonné (451 A)	088	0	0	0
	2. Ostatné dlhodobé rezervy (459A, 45XA)	089	7 867	35 568	39 062
	3. Krátkodobé rezervy (323, 32X, 451A, 459A, 45XA)	090	72 761	56 605	47 894
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)	091	1 203 012	1 093 275	1 038 210
B.II.1.	Dlhodobé záväzky z obchodného styku (479A)	092			
	2. Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476A)	093			
	3. Dlhodobé záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (471A)	094			
	4. Ostatné dlhodobé záväzky v rámci konsolidovaného celku (471A)	095			
	5. Dlhodobé prijaté preddávky (475A)	096			
	6. Dlhodobé zmenky na úhradu (478A)	097			
	7. Vydané dlhopisy (473A /- 255A)	098			
	8. Záväzky zo sociálneho fondu (472)	099	464	1 254	566
	9. Ostatné dlhodobé záväzky (474A, 479A, 47XA, 372A, 373A, 377A)	100	768 472	740 512	686 135
	10. Odložený daňový záväzok (481A)	101	434 076	351 509	351 509
B.III.	Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až r.111)	102	925 344	1 229 827	1 179 567
B.III.1.	Záväzky z obchodného styku (321, 322, 324, 325, 32X, 475A, 478A, 479A, 47XA)	103	679 214	1 028 256	893 778
	2. Nevyfakturované dodávky (326, 476A)	104		5 256	647
	3. Záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe (361A, 471A)	105			
	4. Ostatné záväzky v rámci konsolidovaného celku (361A, 36XA, 471A, 47XA)	106			
	5. Záväzky voči spoločníkom a združeniu (364, 365, 366, 367, 368, 398A, 478A, 479A)	107	730	735	11 631
	6. Záväzky voči zamestnancom (331, 333, 33X, 479A)	108	68 279	72 839	66 883
	7. Záväzky zo sociálneho zabezpečenia (336, 479A)	109	49 259	51 061	45 273

8.	Daňové záväzky a dotácie (341, 342, 343, 345, 346, 347, 34X)	110	61 574	17 933	90 648
9.	Ostatné záväzky (372A, 373A, 377A, 379A, 474A, 479A, 47X)	111	66 288	53 747	70 707
B.IV.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až r.115)	112	1 243 875	1 754 855	3 152 041
B.IV.1.	Bankové úvery dlhodobé (461A, 46XA)	113	342 860	156 361	1 301 110
2.	Bežné bankové úvery (221A, 231, 232, 23X, 461A, 46XA)	114	901 015	1 598 494	1 850 931
3.	Krátkodobé finančné výpomoci (241, 249, 24X, 473A, /-/255A)	115			
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.117 až r.118)	116	1 022 206	168 297	188 954
C.1.	Výdavky budúcich období (383)	117	1 062	359	
2.	Výnosy budúcich období (384)	118	1 021 144	167 938	188 954
	Kontrolné číslo súčet (r.065 až r.118)	999	51 724 325	45 185 984	60 539 770

Príloha C

Výkaz ziskov a strát					
Označenie	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
I.	Tržby za predaj tovaru (604)	01	30 605	30 616	44 852
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02	26 688	65 024	38 058
+	Obchodná marža r.01 - r.02	03	3 917	-34 408	6 794
II.	Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	6 246 232	6 246 232	4 292 757
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	5 562 936	5 562 938	4 425 596
2.	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (+/- účtovná skupina 61)	06	374 361	374 369	-433 194
3.	Aktivácia (účtovná skupina 62)	07	308 936	308 925	300 355
B.	Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	4 296 521	4 258 171	3 364 089
B. 1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok (501, 502, 503)	09	3 552 911	3 514 548	2 667 932
2.	Služby (účtovná skupina 51)	10	743 610	743 623	696 157
+	Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	1 953 628	1 953 653	935 462
C.	Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	1 998 141	1 998 140	1 765 360
C. 1.	Mzdové náklady (521, 522)	13	1 408 318	1 408 325	1 266 850
2.	Odmeny členom orgánov spoločnosti a družstva (523)	14	50 986	50 986	50 949
3.	Náklady na sociálne zabezpečenie (524, 525, 526)	15	469 960	469 953	414 539
4.	Sociálne náklady (527, 528)	16	68 877	68 876	33 022
D.	Dane a poplatky (účtovná skupina 53)	17	137 024	137 033	140 893
E.	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku (551)	18	1 179 878	1 179 893	1 062 442
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu (641, 642)	19	279 958	279 962	493 099
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu (541, 542)	20	194 516	194 507	398 559
	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z hospodárskej činnosti a účtovanie vzniku komplexných nákladov budúcich období (652, 654, 655)	21	0		
IV.	Tvorba rezerv na hospodársku činnosť a zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období (552, 554, 555)	22	0	27 147	20
V.	Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z hospodárskej činnosti (657, 658, 659)	23	0		
H.	Tvorba opravných položiek do nákladov na hospodársku činnosť (557, 558, 559)	24	0		
VI.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti (644, 645, 646, 648)	25	1 621 556	1 621 549	1 598 545
I.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť (544, 545, 546, 548)	26	48 530	21 394	119 758
VII.	Prevod výnosov z hospodárskej činnosti (-)(697)	27	0		
J.	Prevod nákladov na hospodársku činnosť (-)(597)	28	0		
	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 + r.21 - r.22 + r.23 - r.24 + r.25 - r.26 + (-r.27) - (-r.28)	29	297 052	297 050	-459 926
VIII.	Tržby z predaja cenných papierov a podielov (661)	30	0		
K.	Predané cenné papiere a podiely (561)	31	0		
IX.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku r.33 + r.34 + r.35	32	166	165	
IX. 1.	Výnosy z cenných papierov a podielov v ovládanej osobe a v spoločnosti s podstatným vplyvom (665A)	33	0		
2.	Výnosy z ostatných dlhodobých cenných papierov a podielov (665A)	34	166		
3.	Výnosy z ostatného dlhodobého finančného majetku (665A)	35	0	165	
X.	Výnosy z krátkodobého finančného majetku (666)	36	0		
L.	Náklady na krátkodobý finančný majetok (566)	37	0		
XI.	Výnosy z precenenia cenných papierov a výnosy z derivátových operácií (644, 667)	38	0		
M.	Náklady na precenenie cenných papierov a náklady na derivátové operácie (564, 567)	39	0		
XII.	Výnosové úroky (662)	40	6 108	6 116	5 131
N.	Nákladové úroky (562)	41	149 539	149 534	142 346
XIII.	Kurzové zisky (663)	42	6 871	6 883	1 314
O.	Kurzové straty (563)	43	1 826	1 827	345
XIV.	Ostatné výnosy z finančnej činnosti (668)	44	0		
P.	Ostatné náklady na finančnú činnosť (568, 569)	45	100 976	100 992	117 057
XV.	Použitie a zrušenie rezerv do výnosov z finančnej činnosti (674)	46	0		
Q.	Tvorba rezerv na finančnú činnosť (574)	47	0		
XVI.	Zúčtovanie a zrušenie opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (679)	48	0		
R.	Tvorba opravných položiek do výnosov z finančnej činnosti (579)	49	0		
XVII.	Prevod finančných výnosov (-)(698)	50	0		
S.	Prevod finančných nákladov (-)(598)	51	0		
	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.30 - r.31 + r.32 + r.36 - r.37 + r.38 - r.39 + r.40 - r.41 + r.42 - r.43 + r.44 - r.45 + r.46 - r.47 + r.48 - r.49 + (-r.50) - (-r.51)	52	-239 195	-239 189	-253 303
T.	Daň z príjmov z bežnej činnosti r.54 + r.55	53	-37 210	-37 208	0
T. 1.	- splatná (591, 595)	54	0		
2.	- odložená (+/- 592)	55	-37 210	-37 208	
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.29 + r.52 - r.53	56	95 067	95 069	-713 229
XVIII.	Mimoriadne výnosy (účtovná skupina 68)	57	12 282	12 269	
U.	Mimoriadne náklady (účtovná skupina 58)	58	0		
V.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r.60 + r.61	59	0	0	0
V. 1.	- splatná (593)	60	0		
2.	- odložená (+/- 594)	61	0		
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.57 - r.58 - r.59	62	12 282	12 269	0
Z.	Prevod podielov na výsledku hospodárenia spoločníkom (+/- 596)	63			
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-)r.56 + r.62 - r.63	64	107 349	107 338	-713 229
	Kontrolné číslo súčet (r. 01 až 64)	99	31 034 157	30 957 528	21 809 400